

Collegeprogramma 2001-2006

"Utrecht in Uitvoering"

van de fracties van:

Leefbaar Utrecht

PvdA

VVD

CDA

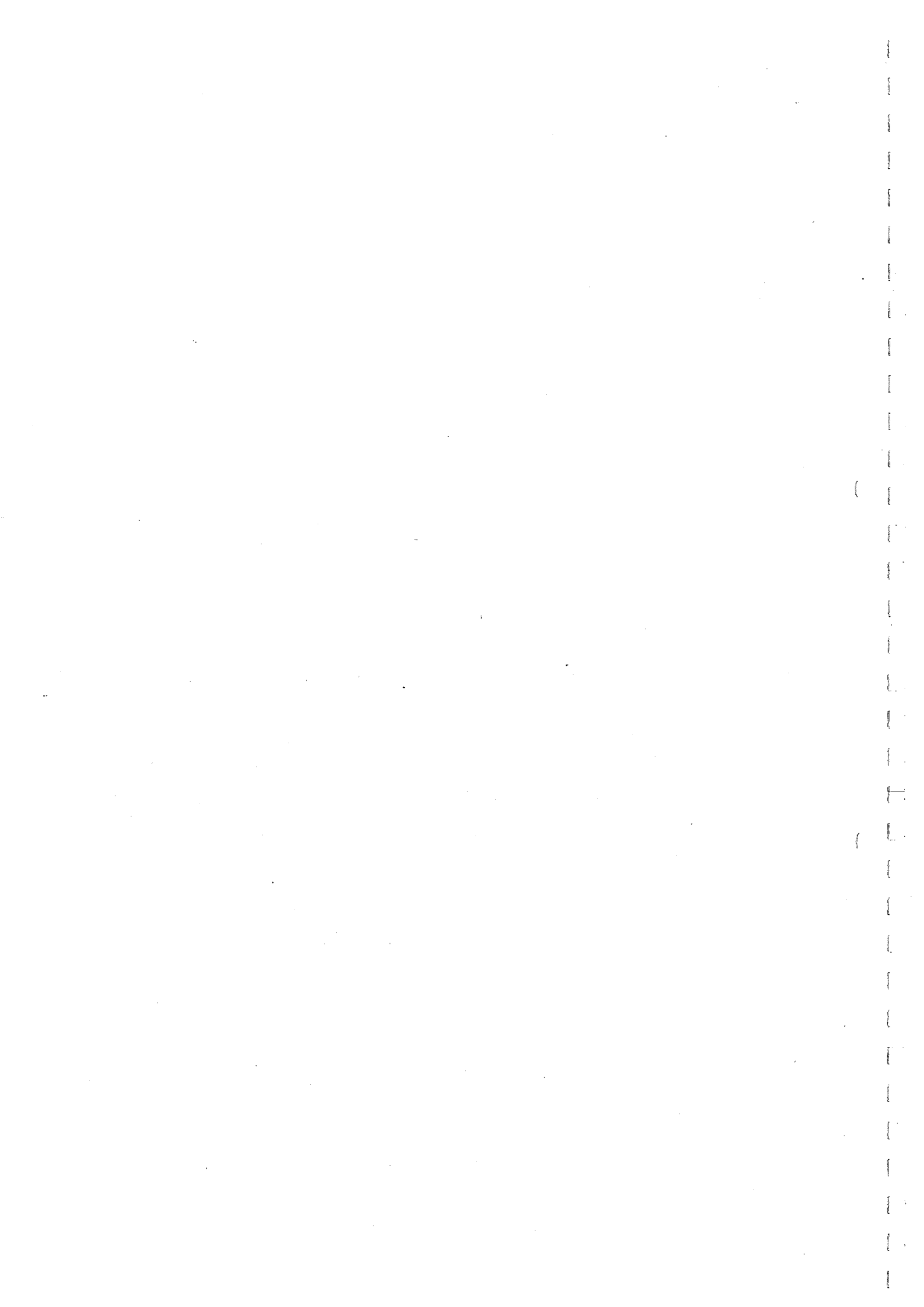
B en G

december 2000

Inhoudsopgave Collegeprogramma Utrecht 2001 - 2006

Inleiding: Utrecht in Uitvoering	3
Hoofdstuk 1: Werken in de wijk	4
1.1. Complete wijken	4
1.1.1. De wijken besturen	4
1.1.2. Wethouder "wijkgericht werken" en wethouders in de wijk	5
1.2. Veilige en leefbare wijken	5
1.2.1. Veiligheid	5
1.2.2. Beheer openbare ruimte	7
1.2.3. Milieu	8
Hoofdstuk 2: De vitale stad	9
2.1. Hart van Nederland	9
2.1.1. Economische Zaken	9
2.1.2. Ruimtelijke Ordening en Grondzaken	11
2.2. Vier strategische programma's:	12
2.2.1. De revitalisering van het Stationsgebied	12
2.2.2. Het onbereikbare bereikbaar	15
2.2.3. De ontwikkeling van Leidsche Rijn	22
2.2.4. Wonen in de stad	24
Hoofdstuk 3: Mensen maken de stad	27
3.1. De lerende stad	27
3.2. De stad sociaal en gezond	28
3.2.1. Welzijn	28
3.2.2. Sociale zaken	28
3.2.3. Generatiebeleid	29
3.2.4. Accommodatiebeleid	30
3.2.5. Een vangnet voor de kwetsbaren	31
3.2.6. Gezondheidszorg	31
3.3. De interculturele stad	32
3.4. Een stad vol kunst en cultuur	32
3.5. Tijd voor sport en vrije tijd	34
Hoofdstuk 4: Vernieuwend stadsbestuur: gedragen, effectief en betaalbaar	36
4.1. Bestuurlijke vernieuwing	36
4.1.1. Referendum	36
4.1.2. Regionale samenwerking	36
4.2. Verbeteren gemeentelijke dienstverlening	37
4.3. Financiën	37
Bijlage 1 Financieel beeld 2001 en verder	40
Bijlage 2 Financiële vertaling collegeprogramma	41

Inleiding: Utrecht in Uitvoering

De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van 8 november 2000 is helder: De traditionele politiek staat onder druk. De kiezers willen serieus genomen worden. De politieke besluitvorming dient doorzichtig, geloofwaardig en betrouwbaar te zijn. De verkiezingsuitslag heeft aangetoond dat de tijd rijp is voor bestuurlijke vernieuwing. De lokale democratie dient beter toegankelijk te worden gemaakt voor nieuwe vormen van participatie. Bestuurlijke vernieuwing is alleen mogelijk indien in de komende collegeperiode een structuurverandering - maar ook een cultuurverandering - wordt doorgevoerd.

De problemen van de lokale democratie zijn herkenbaar. De positie van de politieke partijen staat onder druk. De opkomstcijfers bij de verkiezingen zijn laag. De scheiding tussen de machten van bestuur en controle is gering, waardoor verantwoordelijkheden onduidelijk in elkaar overlopen. En de waardering van burgers voor het gemeentebestuur is meer en meer afhankelijk is geworden van hun waardering van de gemeentelijke dienstverlening.

Belofte maakte schuld. Dit collegeprogramma is het eerste product van het nieuwe college. Op een aantal belangrijke thema's is het roer om. De wijken worden versterkt, het Stationsgebied en de bereikbaarheid pakken we wezenlijk anders aan, en ook op het punt van de deelname van de bevolking aan het bestuur van de stad doen we een aantal stappen in de toekomst.

Daarbij is het ook duidelijk dat Utrecht een nieuw Utrecht zal zijn. Vanaf 1 januari bestaat Utrecht uit Utrecht, de voormalige gemeente Vleuten-De Meern en delen van de gemeenten Nieuwegein en Maarssen. Het is een stad die inclusief de grenscorrectie van 1994 bijna twee maal zo groot is geworden. Het aantal inwoners zal de komende jaren groeien van 250.000 naar 340.000. Utrecht is de snelst groeiende stad van Nederland en alles wat daarbij hoort vergt een enorme maatschappelijke en bestuurlijke inspanning.

Op veel terreinen begint de toekomst natuurlijk niet morgen en hebben we rekening te houden met veel hardnekkiger ontwikkelingen dan we zouden willen. Zo zal de verkeersproblematiek in onze stad in een paar jaar tijd niet zijn op te lossen; hetzelfde geldt voor de overspannen woningmarkt, de gevoelens van onveiligheid, de tekorten aan arbeid in het onderwijs, bij de politie en in zorgende en dienstverlenende beroepen, de desintegratie aan de onderkant van de samenleving. Dit collegeprogramma doet daarom geen loze beloften en schetst geen utopisch vergezicht. De wissel is om, maar we beseffen dat de trein rijdt. Bovendien zal Utrecht de komende jaren worden gekenmerkt door een enorme verbouw op tal van fronten. Leidsche Rijn wordt gebouwd, het Stationsgebied gaat op zijn kop, woongebieden zullen veranderen, en overal zal aan de weg worden gewerkt. En tijdens de verbouw gaat de verkoop gewoon door. De stad en de bevolking staan dus voor een geweldige opgave. Dit college staat voor een aanpak die in al deze turbulentie de leefbaarheid zal bewaken en proberen te verbeteren.

De stad moet dus weer leefbaar worden. En het bestuur van de stad moet transparant zijn. Inwoners moeten weer vertrouwen krijgen in de gemeente en de politiek. Er dient meer ruimte te komen voor inwoners die zelf initiatieven in hun wijken wensen te ontplooien. Tegen deze achtergrond moet ook de bestuurlijke vernieuwing een krachtige impuls krijgen. Daarom zullen wij het wijkgerichte werken versterken door de instelling van wijkraden, wijkservicecentra inrichten, de wijkcommissies meer bevoegdheden geven, wijkwethouders aanwijzen naast een coördinerend wethouder wijkgericht werken. Verder zullen we het instrument van het raadplegend referendum verder ontwikkelen en o.a. toepassen met betrekking tot de plannen voor de revitalisering van het Stationsgebied.

Tenslotte kunnen we melden dat dit collegeprogramma ook een unicum heeft: voor het eerst in de Utrechtse geschiedenis hebben wij onze voornemens ook doorgenomen op hun financiële haalbaarheid.

Hoofdstuk 1: Werken in de wijk

1.1. Complete wijken

De vernieuwing en verdere ontwikkeling van het wijkgerichte werken vormt één van de kernpunten uit dit collegeprogramma. Dit programma zet in op het herstel van vertrouwen in de wijken en een versterking van de leefbaarheid, onder andere door maatregelen op het gebied van veiligheid, beheer openbare ruimte, schoon en milieu, maar zeker ook door investeringen in de sociale infrastructuur. In dit hoofdstuk vindt u de maatregelen op het gebied van de bestuurlijke vernieuwing die met het wijkgerichte werken te maken hebben én de maatregelen die direct inwerken op de leefbaarheid van de wijken.

1.1.1. De wijken besturen

1. Er zal worden overgegaan tot het instellen van wijkraden. Deze raden worden samengesteld in nauw overleg met de bestaande en nieuwe wijkorganisaties, ondernemers, overleggroepen en zelforganisaties. In januari zal een reorganisatieteam in het leven worden geroepen dat binnen drie maanden een juridisch en organisatorisch onderbouwd organisatieontwerp op tafel dient te leggen. Hierbij wordt de mogelijkheid van een virtuele bank onderzocht. Uitgangspunt is dat de zeggenschap over de uitvoering zo dicht mogelijk bij de bewoners terecht komt.
2. De wijkraad is verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van het (meerjaren) wijkprogramma. Het programma wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Het wijkprogramma gaat in ieder geval over schoon, groen, heel en veilig in de wijk. Afhankelijk van de wijk kunnen dat meer onderwerpen zijn: ook verkeer, sport, economie etc. (maatwerk voor elke wijk). Voor de verdeling van de budgetten over de wijken wordt een nieuwe systematiek ontwikkeld. De Utrecht Monitor zou als vertrekpunt kunnen dienen.
3. De wijkraad adviseert de gemeenteraad ten aanzien van het wijkwelzijnsprogramma. De gemeenteraad betreft dit advies in haar besluitvorming over dat programma. Afwijkingen van dit advies worden gemotiveerd.
4. Bij de samenstelling van de wijkraad krijgen de klankbord- en de overleggroepen nieuwe stijl grote aandacht.
5. De wijkraad wordt geen vierde bestuurslaag. Er zal dus geen sprake zijn van een formeel bestuursorgaan. Onderzocht wordt hoe de doorstroming van wijkraadsleden tot stand kan worden gebracht.
6. De positie van de wijkcommissies wordt versterkt. Hun rol gaat verder dan de oren en ogen van de wijk: Hun advies en bijstandtaken worden versterkt. Zij krijgen o.a. het recht van initiatief en andere wijkaangelegenheden. De raadscommissies worden hierdoor ontlast.
7. Het experiment met het wijkservicecentrum in Vleuten-De Meern wordt - gefaseerd - doorgezet naar een aantal andere wijken (indien mogelijk in samenwerking met marktpartijen). Naast frontoffice taken zullen in de wijkservicecentra ook de backoffice taken worden ondergebracht. Dit betekent dat er een verschuiving zal plaatshebben van ambtenaren van de diensten naar de wijkservicecentra. De vakdiensten dienen inzichtelijk te maken welke producten in welk tijdsbestek worden geleverd ten behoeve van de wijkservicecentra.
8. De wijze van verstrekking van informatie en het communiceren met de wijken zal als gevolg van het wijkgericht werken tegen het licht gehouden moeten worden. Er komt onderzoek naar het rendement en de schaalgrootte van de daartoe gewenste interne aanpassingen/herschikkingen in mensen en middelen. Eind april 2001 verschijnt daartoe een notitie.

9. Om de participatie in de wijken te bevorderen wordt de mogelijkheid van stadssparen of wijksparen onderzocht. Bewoners kunnen investeren in hun eigen wijk in extra projecten. Daarnaast wordt eveneens de mogelijkheid bekeken of wijkbudgetten in een fonds gestort kunnen worden, waarbij de bewoners aandelen kunnen verwerven en daarmee zeggenschap krijgen over de besteding. Beide initiatieven gaan alleen door als een meerderheid van de wijkbewoners ermee akkoord gaat.

1.1.2. Wethouder "wijkgericht werken" en wethouders in de wijk

10. Er komt één wethouder "wijkgericht werken". Daarnaast komen er wijkwethouders (een wijkwethouder heeft één tot twee wijken in zijn portefeuille).
11. De wethouder "wijkgericht werken" wordt verantwoordelijk voor het stelsel wijkgericht werken. Tot zijn taken kunnen gerekend worden:
  - de bedrijfsvoering van de 'Dienst Wijken';
  - de verdere ontwikkeling van het wijkgerichte werken (o.a. wijkraden, wijkcommissies, taken en bevoegdheden wijkwethouders, taken en bevoegdheden wijkmanagers);
  - de ontwikkeling van de programmering in Utrecht;
  - de ontwikkeling van de dienstverlening op/in wijkniveau/wijkservicecentra;
  - participatie;
  - het wijkwethouderschap van minstens één wijk.
12. De wijkwethouders krijgen de volgende taken toebedeeld:
  - het voorzitten van de wijkcommissie;
  - het bewaken van het proces van wijkprogrammering;
  - de aansturing van de uitvoering van het wijkprogramma (en eventuele specifieke deelprogramma's, zoals wijkontwikkelingsplannen i.s.m. vakwethouders);
  - het fungeren als bestuurlijk aanspreekpunt voor bewoners in de wijk (wijkspreekuur);
  - het voeren van het budgethouderschap 'leefbaarheidsbudget';
  - het achteraf afleggen van verantwoording over het leefbaarheidsbudget aan de wijkraad;
  - het vertegenwoordigen van het college bij belangrijke zaken in de wijk.
13. Een nadere uitwerking van de precieze onderlinge verhoudingen, werkwijzen en verantwoordelijkheden tussen wijkcommissies, wijkraden, gewone raadscommissies, wijkwethouders, et cetera zal worden meegenomen in het voorbereidende onderzoek dat wordt gecoördineerd door de wethouder "wijkgericht werken".

1.2. Veilige en leefbare wijken

1.2.1. Veiligheid

1. Via het onderwijs en de wijkwelzijnsinstellingen dient geïnvesteerd te worden in een mentaliteitsverandering die tot een veilige leefomgeving leidt.
2. Er komt een databank over jeugdgroepen ten behoeve van het jeugdsociaal werk. Instanties op dat gebied moeten meer samenwerken. Jongeren en ouders moeten worden betrokken bij de ontwikkeling van programma's om crimineel gedrag te voorkomen.
3. Er komt een Stadsveiligheidsplan met uitwerkingen per wijk. Hierin worden duidelijke maatregelen opgenomen op het vlak van preventieve en repressieve veiligheid. Tevens wordt daarin de samenhang tussen veiligheid en verantwoordelijkheid van alle betrokken autoriteiten aangegeven.
4. Door het bieden van goede aanvullende arbeidsvoorwaarden, moet de aantrekkelijkheid van een baan bij de politie in de stad worden verhoogd. Samen met de andere grote steden dient de rijksoverheid te worden overtuigd van de noodzaak tot verbetering van de arbeidsvoorwaarden voor politiemensen in de grote steden. Indien nodig moet een hoger

salaris of een dienstwoning worden geboden.

5. Er moet meer financiële en personele ruimte komen voor repressieve acties.
6. Bij de bevoegde instanties zal worden bevorderd dat gedurende de avonduren er meer politie op straat zal zijn.
7. De kosten van extra politie-inzet bij grote manifestaties moeten in principe door de organisatoren daarvan worden vergoed, zodat deze inzet niet ten koste gaat van het reguliere politiebudget.
8. Voor een representatief politiekorps is het van belang het personeel divers samen te stellen. Juist met het oog op de problemen die spelen onder allochtone jongeren, is het van groot belang dat er voldoende allochtone agenten zijn. Zij blijken vaak beter in staat de jongeren aan te spreken op hun gedrag en weer op het rechte pad te brengen. Aangezien het aantal allochtone agenten in de stad nu relatief veel te laag is, dient er prioriteit gegeven te worden aan het werven en behouden van agenten van bijvoorbeeld Marokkaanse, Turkse en Surinaamse afkomst.
9. Specifieke vormen van overleg voor (risico)voetbalwedstrijden en grootschalige festivals zijn gewenst.
10. Uitbreiding van de afdeling Jeugd- en Zedenpolitie is gewenst. Deze dienst dient de mogelijkheid te krijgen om jeugdige overtreeders via een 'lik op stuk beleid' te corrigeren.
11. Er komt een verdere intensivering van het "Lik op stuk" beleid. Er wordt in twee gebieden gestart met een 'zerotolerantie beleid'. Het zal gaan om die gebieden waarin daartoe volgens de Utrecht-monitor de meeste aanleiding bestaat.
12. Het gemeentebestuur moet zich besluitvormend kunnen uitspreken over prioriteiten bij het gemeentelijk veiligheidsbeleid en de daarmee samenhangende politie-inzet. Tevens dient het gemeentebestuur meer invloed te krijgen op het politiebeleid.
13. Projecten met objectgebonden toezicht, zoals nu bij het Griftpark en het Wilhelminapark verdienen navolging bij het Julianapark, Park Transwijk en Station Overvecht.
14. Buurtgebonden toezicht moet plaatsvinden in de kwetsbare buurten zoals weergegeven in de Utrecht-monitor. Uitbreiding van buurtposten is gewenst. De invulling wordt gedaan door burgerpersoneel. De bezetting van de buurtposten moet niet ten kosten gaan van de aanwezigheid van politie op straat. Op strategische plaatsen dienen volledig en permanent bezette politieposten (wijkpolitieposten) te komen. De aanwezigheid van Justitie in buurtposten, zoals in Amsterdam, verdient navolging.
15. De aanpak van het verbeterde Marco Polo-project dient ook in andere buurten te worden uitgevoerd, zoals in Hoograven, Overvecht en Zuilen.
16. Naar aanleiding van de resultaten van het binnenstadsproject vindt, als de buurt dat wil, uitbreiding plaats van het cameratoezicht plaats.
17. Het 'Marokkaanse vader-project' dient meer navolging te krijgen.
18. Meer samenwerking door politie, woningbouwcorporaties onderwijs, welzijnsinstellingen en bedrijven is gewenst.
19. Meer samenwerking met de horeca bij bestrijding van geweld is tevens gewenst.
20. Bewonersinitiatieven om onveiligheid aan te pakken moeten beter en sneller worden ondersteund.

21. De inzet van surveillanten en stadswachten bij de handhaving van de openbare orde dient te worden vergroot.
22. Er dient meer 'blauw op straat' te komen door extra te investeringen in surveillanten.
23. De buurtaanpak in Geuzenwijk verdient navolging.
24. Het illegaal bewonen van panden moet worden aangepakt.
25. Bij het bevoegd gezag zal de instelling van nachtdetentie en/of elektronisch toezicht worden bepleit ten behoeve van jeugdige criminelen, zodat zij hun school kunnen afmaken.
26. Vorenstaande geldt tevens voor wat betreft elektronisch toezicht.

1.2.2. Beheer openbare ruimte

Beheer

1. Er wordt meer geld vrijgemaakt voor het opknappen en onderhouden van de openbare ruimte in de naoorlogse wijken.
2. Er komt voor iedere wijk een duidelijk en vast veegschema.
3. Er wordt vaker en gericht geveegd in aansluiting op de wensen van de wijk.
4. Er komt een vliegende schoonmaakbrigade.
5. Tegen graffiti en clandestiene posters zal strenger worden opgetreden.
6. Om te voorkomen dat de stad vervuult, zullen er meer preventieve maatregelen komen zoals meer en grotere prullenbakken, afspraken bij renovatie en reconstructiewerkzaamheden en komt de vaste buurtveger terug. De handhaving zal worden verbeterd. Daartoe zullen binnen een jaar bijzondere opsporingsambtenaren worden aangesteld waaronder park- en boswachters.
7. Terrassen dragen in onze stad bij tot een vriendelijke en gezellige uitstraling. De geldende regelgeving, welke betrekking heeft op het tijdstip gelegen tussen 10.00 en 20.00 uur, kan worden versoepeld. De regelgeving wordt waar mogelijk minder rigide, waarbij in de vergunningverlening echter rekening gehouden zal worden met de beperkte ruimte in de stad. Daarnaast komt er, na overleg met horeca en binnenstadbewoners, een experiment om terrassen tijdens tropische zomeravonden (de zogenaamde '+ 30 gradenavonden') op vrijdag- en zaterdagavond langer open te houden. Dit zal echter wel betekenen dat er na 01.00 uur geen muziek meer mag worden gedraaid.
8. Het beheer en toezicht op bedrijventerreinen dienen in samenwerking met alle betrokkenen verbeterd te worden.
9. De parken in Overvecht worden niet bebouwd.

Groen

10. Per wijk zal - in samenspraak met de bewoners, groengroepen enz. - een inrichtings- en beheerplan worden opgesteld voor al het openbare groen. Openbaar groen, dat grenst aan woningen of tuinen kunnen waar mogelijk in beheer worden uitgeven aan burgers.
11. Utrecht moet een groenere uitstraling krijgen. Openbaar groen, waaronder parken en landgoederen, wordt waar mogelijk uitgebreid en kwalitatief verbeterd. Er komen meer middelen voor het spaarzame groen dat de stad rijk is.

12. De kwaliteit van groen- en speelvoorzieningen en watergebieden dient, waar nodig, te worden verhoogd.
13. Recreatiegebieden dienen dicht bij de stad te worden ontwikkeld. Groenraven-Oost en het Noorderpark moeten versneld worden aangepakt.
14. De parken moeten worden opgeknapt. Verbrokkeld groen in de binnenstad, zoals het Lucasbolwerk, Moreelse Park, Park Lepenburg en Park Nieuweroord moeten worden aangepakt.
15. Het 'groene web' in de stad moet verder versterkt worden door het te vergroten en te verbinden aan de natuur buiten de stad. Ecologische zones moeten worden uitgebreid.
16. Het integraal Groenstructuurplan blijft leidraad bij de uitvoering van groenprojecten.
17. Voor de hele gemeente moet er een integraal waterplan komen.
18. Bij het (her)inrichten van wijken en bedrijfsterreinen is het groen een integraal onderdeel van beleid.
19. Er dient opnieuw een afweging gemaakt te worden over het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij het onderhoud van groen en straten. Deze afweging dient, met inachtnaam van milieuoverwegingen, gemaakt te worden op basis van het gewenste en het gehaalde onderhoudsniveau.
20. Bij het opknappen van oude wijken dient als uitgangspunt te worden gehanteerd dat de openbare ruimte en de kwaliteit van het groen worden vergroot. Stedelijk bouwen is daarbij een mogelijkheid.
21. De belangen van de agrarische bedrijven in Haarzuilens worden zorgvuldig gewogen tegen de ontwikkeling van de Randstadgroenstructuur.

1.2.3. Milieu

1. Binnen een jaar wordt een Milieubeleidsplan gepresenteerd voor de komende vijf jaar. In het plan wordt ook een Verkeersmilieukaart opgenomen. Daaraan gekoppeld zullen de doelstellingen voor het eerste jaar in een milieuprogramma zijn uitgewerkt; waarbij de nadruk op de uitvoering wordt gelegd.
2. Het Milieubeleidsplan zal tweejaarlijkse worden geëvalueerd.
3. De uitvoering en handhaving van het Milieubeleidsplan gebeuren in samenwerking met maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven en consumenten.
4. Op korte termijn zal samen met milieukundige organisaties een Milieumonitoringsprogramma worden ontwikkelen, dat ingezet kan worden bij het toetsen van milieueffecten van geplande veranderingen in de leefomgeving.
5. Onder meer via de (wijk-)milieupunten zal een belangrijke rol worden ingenomen in de voorlichting en het stimuleren van kennis en mogelijkheden als het gaat om duurzaam gebruik (ecologie, energie en water).
6. De Verkeersmilieukaart moet binnen zes maanden worden afgerond, zodat kan worden begonnen met de aanpak van gebieden, waar de verkeerstoename tot overschrijding van de milieunormen heeft geleid.
7. Er dienen enkele afvaldepots bij te komen; verruiming van de openstelling wordt bezien.

Hoofdstuk 2: De vitale stad

2.1. Hart van Nederland

Utrecht is het hart van Nederland. Deze ligging heeft de ontwikkeling van Utrecht in de afgelopen jaren sterk beïnvloed. Utrecht is onderdeel van de economische motor van Nederland. Utrecht is ook de stad die juist succes heeft door haar menselijke maat. Wij willen deze maat graag behouden, door 'befietsbare' afstanden te koesteren en zoveel als mogelijk de wensen van de Utrechters zelf ter harte te nemen. Utrecht kan en wil als stad geen metropool worden. De Randstad is de metropool. Utrecht is daarbinnen een belangrijke kern. Anderzijds varen wij wel bij onze centrale ligging. Utrecht is in trek bij bewoners en bezoekers. Ondernemers noemen de stad nog steeds het meest als favoriete vestigingsplaats. Europees gezien ligt de Utrechtse regio qua verwachte groei op de zevende plaats. In dit hoofdstuk de maatregelen om deze positie te continueren

2.1.1. Economische zaken

1. Door middel van een intensiever (politie)toezicht moeten bezoekers en ondernemers van HC hun gevoel van veiligheid terug krijgen.
2. Met behulp van onder andere Wijkontwikkelingsmaatschappijen zal worden geprobeerd om het vestigingsklimaat voor de middenstand in de (oude) wijken te herstellen.
3. De detailhandel in de buurten wordt verder gestimuleerd.
4. De instandhouding van buurtwinkelcentra en winkels in de buurt zal worden bevorderd. Winkelcentra worden opgeknapt, zo nodig worden centra samengevoegd.
5. De positie van het Midden- en Kleinbedrijf verdient bijzondere aandacht.
6. De functies wonen en werken dienen waar mogelijk te gemengd.
7. Kleinschalige bedrijfsactiviteiten die geen hinder veroorzaken worden in woonwijken geaccepteerd.
8. Structureel overleg met het (agrarisch) bedrijfsleven zal worden voortgezet.
9. Initiatieven van en voor startende ondernemers worden gestimuleerd.
10. Het beleid moet worden gericht op het bevorderen van het startersklimaat voor beginnende ondernemers.
11. Er dienen meer bedrijfsverzamelgebouwen te komen voor startende ondernemers.
12. De mogelijkheden om van Kanaleneiland-Zuid een Kenniswijk te maken worden onderzocht.
13. Bestaande bedrijfsterreinen moeten zo nodig worden gerevitaliseerd.
14. Er moet ruimte komen voor (grootschalige) evenementen buiten de binnenstad.
15. De mogelijkheid tot verplaatsing van de meubelboulevard zal worden onderzocht.
16. Er komen geen grootschalige winkelveorzieningen aan de rand van de gemeente (weidewinkels).
17. De bereikbaarheid van de oude binnenstad moet zo snel mogelijk worden hersteld. De autoluwheid van de binnenstad moet worden aangepast. In 2001 worden hiertoe

voorstellen gedaan. De bereikbaarheid voor bewoners en verzorgend verkeer is hierbij uitgangspunt. De herschikking van verkeersmaatregelen ten behoeve van de autoluwheid en een betere verkeerscirculatie blijft voortdurend noodzakelijk.

18. Het belang van kleinschalige detailhandel (midden en kleinbedrijf), de buurtwinkel of het buurtcentrum wordt erkend. Dit zal worden bevorderd door gerichte economische stimuleringsmaatregelen (zoals in de Damstraat en het Ledig Erf) en het in overleg met eigenaren opknappen van (kleine) winkelcentra. Tevens zullen non-profit voorzieningen, kinderopvang en gezondheidscentra op buurtniveau bevorderd worden, waar mogelijk in combinatie met bestaande voorzieningen. Binnen 1 jaar zullen hiertoe voorstellen worden gedaan.
19. Bij als zodanig door het college bestemde probleemgebieden kan de economische en sociale factor de doorslag geven boven de ruimtelijke factor.
20. Hoewel de evenementen van de Jaarbeurs veel bezoekers trekken, en de stad daar economisch voordeel van heeft, komen veel van die bezoekers met de auto en zit het verkeer vele dagen per jaar vast. Op korte termijn zal een dialoog met de Jaarbeurs worden gestart over de positie en lokatie van de Jaarbeurs.
21. De gemeente Utrecht maakt - met actieve inbreng van het Utrechtse bedrijfsleven, waaronder het Utrechts Netwerk voor Innovatie en Economie (Unie) - binnen een half jaar een Economisch Profiel, waarin de economische ambities van de stad en regio Utrecht als onderdeel en als 'poort' van de Randstad/Deltametropool worden geformuleerd. Inzet is de versterking van de economische clusters, zoals ICT/new economy, vastgoedontwikkeling, financiële en zakelijke diensten, industrie, distributie handel, communicatie en toerisme, uitmondend in een concreet economisch programma, van projecten en acties voor gemeente en bedrijfsleven met aandacht voor de randvoorwaarden, zoals woon/werkbalans, relatie onderwijs-arbeidsmarkt en kwaliteit van bedrijfslocaties.
22. De positionering en omvang van de afdeling Economische Zaken wordt versterkt om de invloed van de economische functie, ondernemers en bedrijfsleven in beleid, ontwikkeling en beheer van de stad meer in evenwicht te brengen.
23. Startende bedrijven en ondernemers zijn - als onderdeel van het MKB - een belangrijke bron voor vernieuwing in de economie en dynamiek in de stad. Het gemeentelijk startersbeleid (ondersteuning, financiering, huisvesting) zal worden geïntensiveerd. Er zullen nieuwe mogelijkheden voor bedrijfsverzamelgebouwen worden geboden in nieuwbouw, maar ook in de herontwikkeling van oude en/of markante panden. Het werken aan huis zal in nieuwbouwprojecten verder gestimuleerd worden, incl. de mogelijkheden voor bedrijfswoningen en atelierwoningen (wijkeconomie, functiemenging en telewerken, mede ter verbetering van de woon-werkbalans), beperkende gemeentelijke (ruimtelijke) voorwaarden zullen zo veel mogelijk worden geflexibiliseerd.
24. Er zal een programma worden opgesteld - naar inspirerend voorbeelden uit Maastricht - om met behulp van publiek- en privaatrechtelijke middelen (bijvoorbeeld een vastgoedfonds), mogelijkheden te scheppen om meer hoogwaardige winkels terug te brengen in de binnenstad (bijvoorbeeld in de Brandweerpanden aan de Ganzenmarkt). Met de binnenstadondernemers zal - naar inspirerend voorbeeld uit Tilburg - centrummanagement worden ingevoerd, waarmee door ondernemers en gemeente, gezamenlijk sturing wordt gegeven aan de kwaliteitsontwikkeling, de gezelligheid, de promotie en het beheer van het Utrechtse kernwinkelgebied.
25. Het Meerjarenprogramma 'Zet 'm op Toerisme' zal worden uitgevoerd.
26. Het huidige koopzondagenbeleid blijft gehandhaafd. Over 2 jaar zal het koopzondagenbeleid worden geëvalueerd en zal er een raadplegend referendum plaatsvinden over een eventuele uitbreiding van het aantal koopzondagen. De CDA fractie maakt een voorbehoud ten aanzien van de uitbreiding van het aantal koopzondagen.

2.1.2. Ruimtelijke ordening en Grondzaken

1. Er zal een structuurplan voor het gehele gemeentelijke grondgebied worden gemaakt en vastgesteld. Het structuurplan zal een belangrijk instrument zijn om de ambitie en de strategie voor de ontwikkeling van de stad op middellange termijn, in een integrale afweging en in een dialoog met de bevolking, te formuleren. Het structuurplan kan gebruikt worden als koppelingsinstrument voor investerings- en wijkplannen. Daarnaast kan het Structuurplan de toetsingsfunctie van het Streekplan overnemen en dienen als onderhandelingsdocument richting regio, provincie en rijk. De ontwikkeling van het Structuurplan mag er niet toe leiden dat de huidige ontwikkelingen geremd worden.
2. Bij nieuwbouw van woningen en bedrijven zal een hogere parkeernorm worden gehanteerd.
3. Intensief ruimtegebruik wordt, door middel van het combineren van functies, gestimuleerd.
4. Het vastgestelde Ruimtelijke Ordeningsbeleid van Vleuten-De Meern wordt overgenomen.
5. Het in 1995 vastgestelde Masterplan Leidsche Rijn is achterhaald door o.a. mobiliteitsontwikkelingen en een veranderende woningmarkt. Het bij het plan behorende verkeersmodel dient te worden heroverwogen. De zogenaamde consortiumaanpak dient vervangen te worden door een concurrentiemodel.
6. De herstructurering/revitalisering van het centrum van Vleuten en het centrum van De Meern wordt overeenkomstig de plannen uitgevoerd, uitgaande van kleinschaligheid en niet concurrerend ten opzichte van Leidsche Rijn. Een en ander dient plaats te vinden binnen verantwoorde financiële kaders.
7. De verdere actualisering van bestemmingsplannen van zowel bebouwde (onder meer de binnenstad) als onbebouwde gebieden wordt voortvarend ter hand genomen.
8. Bij ruimtelijke ordeningsplannen moeten burgers vroegtijdig worden betrokken, ook mogelijke alternatieven verdienen de aandacht.
9. Bij de grondexploitatie zal meer aansluiting worden gezocht op de mogelijkheden welke de markt biedt. Daarbij zal ook worden nagegaan in hoeverre ontwikkelende partijen met een onnodige cumulatie van gemeentelijke eisen worden geconfronteerd. Er zullen voorstellen worden gedaan tot ambitieuzere financiële taakstellingen met betrekking tot grondexploitaties, het geven van sturing aan de realisatie van grondexploitaties en het tussentijds in beeld brengen van mee- en tegenvallers.
10. Als gevolg van de toevoeging van Vleuten-De Meern is de kwalitatieve meerwaarde van het landelijk gebied toegenomen. Deze meerwaarde dient beter beschermd te worden.
11. Buiten De Uithof komen - ook bij het Transferium - geen kantoren.
12. De opwaardering van de zone langs het Merwedekanaal is gewenst.
13. Bij de bebouwing van open plekken in de binnenstad, wordt vastgehouden aan de bestaande schaal en maatvoering.
14. Het 'Overleg Achter het Spoor' in Vleuten-De Meern wordt voortgezet. Met de Klankbordgroep, GEM, NS, en Woonstichting wordt een aanvaardbare oplossing gezocht voor deze wijk.

2.2. Vier strategische programma's

Gezien de problemen van de stad zijn er een viertal strategische programma's, die van cruciale betekenis zijn voor de toekomst van de stad: In dit hoofdstuk gaan we achtereenvolgens in op de revitalisering van het Stationsgebied, het bereikbaarheidsprogramma, de ontwikkeling van Leidsche Rijn, en het woningbouwprogramma.

2.2.1. De revitalisering van het stationsgebied

Startpositie

Als startpositie voor de aanpak van het Stationsgebied (voorheen UCP) is de volgende situatie bepaald.

1. De aanpak van de openbare ruimte in het stationsgebied en de verbetering van de openbaar vervoersfunctie in het gebied op korte termijn dringend gewenst zijn.
2. De status en inhoud van de afspraken met marktpartijen en de rijksoverheid ruimte biedt om - in overleg met alle partijen - een aangepaste invulling aan de eerdere plannen te geven.
3. Het ontwikkelen van een combinatie van de positief te waarderen elementen uit de oorspronkelijke, de alternatieve en andere plannen, wenselijk wordt geacht.

Uitgangspunten voor verdere planontwikkeling

De volgende uitgangspunten voor de verdere planontwikkeling van het Stationsgebied zullen in acht genomen worden.

1. De gemeente Utrecht neemt de leidende rol bij de planontwikkeling.
2. Bij de ontwikkeling en uitvoer van plannen voor het Stationsgebied is het draagvlak onder de bevolking essentieel. Uitgesproken is dan ook dat medio 2001 een raadplegend referendum over de plannen voor het Stationsgebied zal plaatsvinden.
3. Bij de ontwikkeling en uitvoering van de plannen voor het Stationsgebied is samenwerking met marktpartijen en het rijk onontbeerlijk.

Criteria voor de planvorming

Een nieuw te ontwikkelen plan voor het Stationsgebied dient aan de volgende criteria te worden getoetst.

1. Het plan moet toekomstgericht en flexibel zijn: de openbaar vervoer terminal (OV-terminal) moet ook over dertig jaar nog goed kunnen functioneren.
2. Het plan moet stedenbouwkundig aansluiten bij de bestaande structuren van de stad.
3. Het plan moet passen bij de schaal van de stad door het vermijden van excessieve bouwvolumes en lange loopafstanden.
4. Het plan moet de leefbaarheid en herbergzaamheid van het gebied bevorderen door het evenwichtig ontwikkelen van wonen, werken en recreëren in het gebied.
5. De levendigheid van het gebied zal worden vergroot door het toepassen van functiemenging, door onder andere het ontwikkelen van gebouwen waarin wonen, werken, winkelen en recreëren worden gecombineerd. Het bouwen van kantoren boven de sporen wordt wenselijk geacht. Door deze manier van intensief grondgebruik wordt tevens uitdrukking gegeven aan de bijzondere positie van Utrecht als vervoersknooppunt en centrum van werkgelegenheid op nationale schaal.
6. Het plan moet ruimte bieden voor de ervaring en beleving op straatniveau. Daarbij wordt bijzondere aandacht gegeven aan de leefbaarheid en sociale veiligheid in de avond.
7. Door het toevoegen van frescowoningen en plintbebouwing ten behoeve van winkels en andere publieksfuncties aan bestaande gebouwen zullen, bestaande onherbergzame en monofunctionele onderdelen van het plangebied een aanvaardbare ruimtelijke kwaliteit krijgen.
8. Fietzers- en voetgangersstromen dienen sociaal veilig plaats te hebben.

9. In de openbare ruimten moet gebruik gemaakt worden van daglicht, tenzij dit aantoonbaar niet anders kan.
10. Er moet sprake zijn van korte overstaprelaties bij het openbaar vervoer (ook in tijdelijke situaties).
11. Het plan moet tot een fraaier en sociaal veiliger Vredenburg leiden, waarbij speciale aandacht gericht dient te worden op de noordrand.
12. Het plan moet leiden tot een verbetering van de inpassing van de Leidsche Rijn en een betere aansluiting van de Kop van Lombok op het Stationsgebied.
13. Door de aanleg van een haven aan de Leidsche Rijn en een stadspark zal het Smakkelaarsveld een aantrekkelijk gebied voor stedelijke recreatie worden.
14. Bij de planontwikkeling dient een heldere en intensieve presentatiecampagne aan de bevolking plaats te vinden.
15. In het plan moet het ontwikkelen van meer onderdoorgangen en bredere traversen, in verband met de sociale veiligheid, zoveel mogelijk worden voorkomen.
16. In het plan zal geen sprake zijn van grootschalige kapitaalsvernietiging door de sloop van bestaande gebouwen.
17. Gezien het belang dat wordt gehecht aan de inrichting van de openbare ruimte, wordt de herinrichting van het Stationsplein en het Smakkelaarsveld als essentieel beschouwd. Hiertoe wordt sloop van het Gildenkwartier overwogen. Voorwaarde hiertoe is echter dat afdoende financiële dekking kan worden verkregen.

Prioriteiten bij de uitvoering

Met in achtname van de genoemde criteria, dienen zo snel mogelijk zichtbare resultaten te worden geboekt. Hierbij gelden de volgende prioriteiten.

1. Vanaf januari 2001 wordt, in samenspraak met alle betrokkenen, een zeer intensief schoonmaak- en onderhoudsregime ingesteld voor de openbare ruimte van het gehele Stationsgebied.
2. Bij de vernieuwing van het Stationsgebied heeft de aanpak van de openbaar vervoer terminal, daarin begrepen het scheppen van een goede plaats voor sneltram, bussen, taxi's en (stallingruimte voor) fietsen, de grootste voorrang.
3. Daarna komt de herstructurering van de openbare ruimte aan de orde, inclusief het herstel van de waterstructuur in de singel en de Leidsche Rijn en het opknappen van het Vredenburg.
4. De komende 5 tot 6 jaar zal de eerste schil worden gerealiseerd met daarin 150.000 m² kantooroppervlakte eventueel met toevoeging van woningen, winkels en urban-entertainment. Jaarbeursplein, Stationsplein-Oost en Vredenburg zitten in dit model.

Bouwmassa en programmatische uitgangspunten

De navolgende overwegingen worden als uitgangspunten van de planontwikkeling voor het Stationsgebied genomen.

1. Het Stationsgebied is door zijn functie een unieke locatie, die optimaal moet worden benut door een concentratie van verkeers- en vervoersfuncties, wonen, werken, winkelen, recreëren en urban-entertainment. Het kantorenvolume noch de omvang van het woningbouwprogramma staan op voorhand vast. In beginsel zal worden gestart met de realisatie van 150.000 m² kantooroppervlakte gedurende een periode van circa 6 jaar. Nog tijdens deze collegeperiode heeft onderzoek plaats naar de verdere ontwikkeling van het gebied o.a. naar de behoefte aan kantoren. Gelijktijdig heeft o.a. onderzoek plaats naar de mogelijke ontwikkeling van de Cartesius-driehoek als kantoorlocatie. Vervolgens heeft besluitvorming plaats over de eventuele verdere ontwikkeling van kantoren en andere functies, mede afhankelijk van kwaliteit en draagvlak..
2. Essentieel is het ontwikkelen van een aanvaardbare ruimtelijke en milieukwaliteit van het stationsgebied. Het totale bouwvolume moet aansluiten bij de schaal van de stad. Het gaat in de eerste plaats om een evenwichtige toevoeging van bouwvolumes aan het gebied waarbij vervolgens de precieze hoeveelheid te ontwikkelen vloeroppervlakte kantoren, winkels, woningen en recreëren de resultante zijn van een verantwoorde ruimtelijke inpassing. Daarbij moet het profiel van de te ontwikkelen functies - en de daarbij

gehanteerde parkeernorm - zodanig zijn, dat een aantrekkende werking op automobilititeit wordt beperkt. Ook hierbij geldt de milieukwaliteit als randvoorwaarde.

3. De aanpak van het Stationsgebied als Nationaal Sleutelproject, dient - met inachtneming van het bovenstaande - te worden gewaarborgd.
4. De realisering van het bouwprogramma moet middelen genereren om de kwalitatieve ambities voor het gehele gebied en met name de openbare ruimte en de publieke voorzieningen mede te financieren.
5. Tevens kan - in overleg met marktpartijen - het ontwikkelen van kantorenprogramma op goed met openbaar vervoer ontsloten locaties elders in de stad, worden ingezet om middelen te genereren voor het realiseren van de genoemde ambities in het plangebied.
6. Een oplossing voor de OV-terminal zal, met als uitgangspunt 'kwaliteit'; worden gezien.
7. De eerste opbrengsten uit de realisatie van kantoren dienen opnieuw te worden geïnvesteerd in de realisatie van het zogenaamde pleinensnoer.
8. De herbouw van 'De Utrecht' zal worden onderzocht.

Veiligheid

1. Ten aanzien van de veiligheidsproblematiek rond en in Hoog Catharijne zal in 2001 een plan van aanpak worden vastgesteld met als uitgangspunten:
2. De actieve toeleiding naar 24-uursopvang van (verslaafde) dak- en thuislozen;
3. De opvang in inloopcentra met gebruikersruimten in omgeving HC met zo mogelijk 24 uren openstelling;
4. De terugdringing overlast voor bezoekers en winkeliers van HC middels een veiligheidsplan;
5. De intensivering van de ketenaanpak door politie, justitie en hulpverlening;
6. Het voeren van een zerotolerantie beleid;
7. Het instellen van een samenscholingsverbod;
8. Het treffen van fysieke maatregelen ter vergroten van veiligheid HC en omgeving.

2.2.2. Het onbereikbare bereikbaar

De automobiliteit in en om Utrecht zal de komende jaren als gevolg van de autonome groei, die samenhangt met de economische groei, maar ook als gevolg van de realisatie van Leidsche Rijn sterk toenemen. Om de problematiek enigszins het hoofd te kunnen bieden zal onder andere de Noordelijke Randweg Utrecht (N230) worden opgewaardeerd en zullen bij een aantal radialen ongelijkvloerse kruisingen worden gerealiseerd. Daarnaast zullen transferia aan de stadsrand worden gerealiseerd. In de stad zullen parkeergarages worden gerealiseerd en wordt het straatparkeren middels een vergunningen- en betaalstelsel verder doorgevoerd. Tevens mag het openbaar vervoer en het fietsverkeer de komende jaren op krachtige impulsen rekenen (aanleg van HOV-verbindingen en een fijnmazig fietsnetwerk). De prognoses leren dat ondanks voornoemde maatregelen, maar ook door verdere aanvullende maatregelen, de stad rond 2015 niet verlost zal zijn van de verkeersproblematiek.

Bereikbaarheid

1. Uitgangspunten zijn:
  - De (auto-)bereikbaarheid van de stad inclusief de binnenstad en Leidsche Rijn voor verzorgend vrachtverkeer en bewoners moet gegarandeerd zijn.
  - Forensen en bezoekers van de binnenstad worden zo veel mogelijk aan de stadsrand opgevangen en middels een snelle OV-verbinding naar het centrum vervoerd.
  - Het bedrijfsterrain Lageweide wordt volledig aangesloten op de A2.
  - Er komt een verbinding vanaf de A2 bij de afslag Lageweide/De Wetering.
  - Een snelle OV-verbinding (Randstadspoor) tussen het transferium Lageweide en het centrum vormt het alternatief voor de destijds gedachte autoverbinding. De Vleutenseweg (2 x 1 rijbaan + HOV) en de Graadt van Roggenweg krijgen/behouden de functie als autoverbinding naar het centrum. Zij vormen het alternatief voor de destijds gedachte autoverbinding via de Spoorlaan.
  - De zogenaamde 'koffieknop' tussen de A2 en de Vleutenseweg wordt afgekoppeld van de A2 en vervangen door een nieuwe afrit van de A2 bij Lage Weide - de Wetering.
  - Gelijktijdig met het opstarten van de voornoemde werkzaamheden wordt onderzoek verricht naar de aanleg van een gefaseerde auto-ontsluiting via het bedrijventerrain Lageweide naar mogelijk op termijn te ontwikkelen locaties in de stad. Uitgangspunt hierbij is dat - ter ontlasting van de binnenstad voor autoverkeer - een doorkoppeling van deze nieuwe verbinding voor autoverkeer niet aanvaardbaar is.
2. Aan de hand van een nog te ontwikkelen Verkeersmonitor zal de actuele ontwikkeling van het (auto)verkeer de komende jaren gevolgd worden. Over 2½ jaar zal een eerste evaluatie plaatsvinden. Indien daaruit blijkt dat de bovengenoemde maatregelen ontoereikend zijn, kan besloten worden alsnog een extra verbinding tussen de A2 en het centrum aan te leggen. Hiervoor zijn meerdere tracés denkbaar.

Samenhangende maatregelen autobereikbaarheid

Voor financiële consequenties zie onderstaand overzicht.

3. Verplichtingen Spoorlaan.
De autoverbinding via de Spoorlaan wordt nu niet aangelegd. Reeds aangegane verplichtingen worden afgewikkeld.
4. Nieuwe afslag op A-2 naar Lage Weide en Leidsche Rijn
Er wordt een nieuwe afslag gerealiseerd op de A-2 naar Leidsche Rijn (De Wetering) en Lage Weide. Deze vervangt de huidige aftakking ter hoogte de Verlengde Vleutenseweg (Koffieknop). De nieuwe aftakking zou aanvankelijk ook aansluiting geven op de Spoorlaan. Omdat het de vervanging van een bestaande aftakking van het rijkswegennet betreft wordt uitgegaan van betaling door het Rijk (kosten ca f 80 mln).
5. Autoverbinding tussen nieuwe afslag A-2 en station "Lage Weide"
Tussen de nieuwe A-2-afslag Lage Weide/ De Wetering en de spoorbaan Amsterdam-Utrecht nabij de Isotopenweg wordt een autoverbinding aangelegd. Het daar te realiseren

randstadspoorstation "Lage Weide" inclusief P+R voorziening / transferium wordt hierdoor bereikbaar gemaakt. Tevens vergroot deze verbinding de bereikbaarheid van de bedrijven in Lage Weide. De kosten van de autoverbinding ad f 50 mln komen in beginsel voor rekening van de gemeente. De mogelijkheden van een bijdrage van het bedrijfsleven vanwege de verbeterde ontsluiting van Lage Weide worden onderzocht.

6. Opwaardering / nieuwe aanleg van verbinding tussen de nieuwe afslag A-2 en Majellaknoop. Door deels nieuwe aanleg en opwaardering van bestaande wegen wordt een nieuwe verbinding gelegd tussen de nieuwe afslag A-2 via de Reactorweg, de huidige knoop bij de Verlengde Vleutenseweg en de brug over het Amsterdam-Rijnkanaal naar de Majellaknoop. Hiervoor is f100 mln benodigd, in beginsel geheel voor rekening van de gemeente Utrecht (exclusief de Majellaknoop, deze valt onder Reconstructie Rondweg).
7. Reconstructie van de Rondweg
Dit betreft met name maatregelen bij een aantal kruisingen met radiale wegen (Josephlaan, Majellaknoop en 24 Oktoberplein) en flankerende automaatregelen langs de HOV-zuidradiaal naar Leidsche Rijn en aanvullende maatregelen rond de (HOV)-knoop Galgenwaard. Kosten f 100 mln. Het 24 Oktoberplein en de Josephlaan ondergaan een zware reconstructie. Daarvoor zijn omvangrijke extra bedragen gereserveerd (zie hierna bij 8 en 9).
8. Opwaardering as Hooggelegen - Stationsgebied.
Het betreft verbetering van de verbinding tussen de knoop Hooggelegen en het Stationsgebied. De nieuwe aanleg van de knoop Hooggelegen zelf geschiedt door het Rijk in het kader van verbetering van de A-2. Bij de brug over het Amsterdam Rijnkanaal wordt tijdens de spits tidal flow toegepast in verband met in- en uitgaande verkeersstromen. Dit geldt voor alle verkeer en niet exclusief voor het openbaar vervoer. De brug zelf wordt niet aangepast. Het 24 Oktoberplein vormt het zwaarste knelpunt. Hier wordt een zware ingreep gedaan die ongelijkvloerse doorstroming richting centrum v.v. mogelijk maakt. Overige aanpassingen van het wegprofiel in de bestaande stad zijn niet mogelijk, dan wel onnodig. Voor deze opwaardering is f 50 mln gereserveerd, additioneel aan de middelen voor reconstructie van de Rondweg.
9. Knoop Josephlaan.
Het knelpunt Josephlaan is groot en neemt naar verwachting alleen nog maar toe, Spoorlaan of geen Spoorlaan. Alleen een zware ingreep als ondertunneling kan de overlast terugbrengen en het verkeer beter laten doorstromen. Hiervoor is ca. f 170 mln nodig. Voor de Josephlaan is bij Reconstructie Rondweg al een beperkt bedrag gereserveerd. Aanvullend is f 150 mln nodig, volledig te dekken via de investeringsplanning van de gemeente Utrecht.
10. Aanpassing rondweg door Oog in Al, Vleutenseweg en mogelijk Amsterdamsestraatweg.
Zonder aanleg van de Spoorlaan wordt naar verwachting het zuidelijk deel van de Rondweg zwaar belast. Hetzelfde geldt voor de Vleutenseweg en de Amsterdamsestraatweg. Vooral nog blijft de voor de Vleutenseweg voorziene intensiteit gehandhaafd. Niet uitgesloten is dat in Oog in Al maatregelen nodig zijn voor een verbeterde doorstroming (2 x 1 blijft gehandhaafd). Hiervoor is voornamelijk f 20 mln gereserveerd, gedekt via de gemeentelijke investeringsplanning.
11. Opwaardering van de Noordelijke Randweg Utrecht.
De ring rond Utrecht wordt zo spoedig mogelijk compleet gemaakt door de opwaardering van de N230, de Karl Marxdreef en de Albert Schweizerdreef tot Rijksweg, aansluitend op de A-27. De weg is een belangrijke schakel tussen de A-2 en de A-27. De weg kan eveneens dienen als toegang naar het centrum via de noordkant van de stad. In principe gaan we uit van een zware inzet door Rijk en eventueel Provincie; de weg is immers een bovenstedelijk probleem. Wat betreft de inrichting is het garanderen van de leefbaarheid in de aanliggende wijken daarbij essentieel, met dubbel grondgebruik als belangrijk aandachtspunt. Door nader te nemen maatregelen wordt de verkeersoverlast beperkt, te beginnen door de Josephlaan terug te brengen naar twee rijbanen.

Parkeren

12. Er wordt een parkeerbeleid uitgevoerd, waarin zowel de belangen van bewoners en hun bezoekers, als de economie van Utrecht gewaarborgd worden. Voor bewoners en hun bezoekers moet parkeergelegenheid in de nabijheid van hun woning beschikbaar zijn.

Daarnaast dienen voor auto's, aan wiens aanwezigheid in de stad een direct economisch belang verbonden is, parkeerplaatsen voorhanden te zijn, echter niet zonder dat daar een vergoeding tegenover staat. Forensen dienen zoveel mogelijk aan de rand van de stad in transferia te parkeren. Dit alles vereist, in de juiste volgtijdelijkheid, een adequate verdeling van parkeercapaciteit over de gehele stad, zowel in transferia, parkeergarages, als op straat, waarbij het minimaliseren van het aantal straatparkeerplaatsen in de binnenstad uitgangspunt is.

13. Het principe van kostendekkende tarieven en het profijtbeginsel zijn ook van toepassing op de parkeersector in zijn geheel. Deze zal tevens gedurende een reeks van jaren in totaal 100 miljoen bijdragen aan de dekking van noodzakelijke maatregelen ten behoeve van de bereikbaarheid voor de automobilist. Om dit te realiseren moet een aantal voor het parkeerbeleid relevante variabelen nauwkeurig op elkaar worden afgestemd:
- de hoogte van de tarieven en de differentiatie daarbinnen (bv. rond winkelcentra);
  - het aantal betaalde parkeerplaatsen;
  - het aantal op te heffen straatparkeerplaatsen (waarbij het Janskerkhof prioriteit heeft);
  - de mogelijke verhuur of verkoop van parkeerplaatsen;
  - het handhavingsbeleid.

Transferia

Er wordt onderzoek verricht naar de realisatie van nieuwe transferia in de regio Utrecht op locaties die zowel met de auto als per openbaar vervoer goed bereikbaar zijn.

14. In samenwerking met het bedrijfsleven wordt bekeken op welke wijze het gebruik van transferia kan worden vergroot.
15. Aanvullend op de te realiseren transferia Hooggelegen en de Uithof/Stichtse Poort wordt voor december 2001 een onderzoek afgerond naar de mogelijkheden tot realisatie van transferia in Lageweide en Utrecht Noord-Oost (A27). In het onderzoek wordt in ieder geval aandacht besteed aan de exploitatie, zowel op zichzelf als in relatie tot andere, in Utrecht en in de regio, geprojecteerde en gerealiseerde transferia, de beschikbaarheid van openbaar vervoer voorzieningen en de verkeerskundige effecten.

Parkeergarages

In de binnenstad (gebied binnen de singels) wordt gezocht naar mogelijkheden voor het realiseren van kleinschalige garages voor bewonersparkeren met als doel het opheffen van het straatparkeren. Begonnen wordt met de realisatie van bewonersgarages op het WA- en WKZ-complex.

16. Onder het Lucas Bolwerk komt een garage voor kort-parkeren. Deze parkeergarage dient een veel grotere capaciteit te krijgen dan tot op heden gepland was. Onderzoek wordt verricht naar de mogelijkheid van aanvullend gebruik (winkel of servicepunt) van de garage.
17. De realisatie van een locatie voor kort-parkeren in de binnenstad onder Lepelenburg blijft tot de mogelijkheden behoren.
18. Tevens wordt er besloten tot de bouw van een parkeergarage onder het Ledig Erf en wordt het Delaterrein verder ontwikkeld als parkeerlocatie.
19. Er wordt beleid ontwikkeld om medegebruik of medebezit door bewoners van nu particulier geëxploiteerde, openbare garages mogelijk te maken en uit te breiden.
20. Bij nieuwbouw- en herstructureringslocaties in de stad is ondergronds parkeren (b.v. op de Neude) uitgangspunt, tenzij dit aantoonbaar onmogelijk is.

Betaald parkeren

21. Gedurende de collegeperiode wordt, bij gebleken draagvlak, onderzocht of vergunningparkeren gefaseerd kan worden ingevoerd in de gehele gemeente Utrecht. Het per wijk te maken Leefbaarheidsplan zal bij dit onderzoek een belangrijke basis vormen.
22. Mede in relatie tot de ontwikkeling van nieuwe parkeervoorzieningen wordt de tarifiering voor kort-parkeren progressief, waarbij per gebied duidelijke negatieve economische effecten worden vermeden. Met een progressief tarief wordt bedoeld dat het tarief oploopt naarmate langer wordt geparkeerd. De bedoeling is hierbij het lang-parkeren bij bijvoorbeeld winkelcentra tegen te gaan. Een systeem waarbij bijvoorbeeld de eerste anderhalf uur gratis is, wordt nader uitgewerkt. Bij de tarifiering voor kort-parkeren wordt gedifferentieerd naar locatie, waarbij als uitgangspunt geldt dat het hoogste tarief in het gebied binnen de singels wordt geheven en het laagste tarief in de perifere stadsdelen en transferia.
23. Straat-parkeren voor niet-bewoners zal duurder zijn dan garage-parkeren.
24. Bij kort-parkeren zal voor zover technisch mogelijk de werkelijk gebruikte parkeertijd in rekening worden gebracht.
25. Er komt een reguliere monitoring met betrekking tot de parkeervraag en het -aanbod zodat handhaving en beleidsaanpassing gericht kan plaatshebben.
26. Bij de bepaling van het tarief voor parkeervergunningen wordt gedifferentieerd naar wijk met als uitgangspunt de relatieve schaarste aan parkeerruimte. Naarmate parkeerruimte schaarser is zal het tarief hoger zijn.
27. Voor (para)medici en verloskundigen wordt een algemene parkeervergunning ingevoerd.
28. De aan de invoering van vergunningparkeren gekoppelde bezoekersregeling voor bewoners wordt uitgebreid, ook ten aanzien van bewoners die niet zelf over een auto beschikken.
29. Parkeervergunningen en bezoekerspassen worden verkrijgbaar bij wijkservicecentra/wijkbureaus.
30. Het bedrijfsvoeringsproces van het parkeerbedrijf Utrecht wordt doorgelicht op efficiency en effectiviteit. Doel hiervan is het kostendekkend maken van het vergunningen-parkeersysteem.
31. Het krachtige handhavingsbeleid wordt voortgezet.

Verkeersveiligheid en handhaving

32. Het verbeteren van de verkeersveiligheid blijft de komende periode nadrukkelijk in de aandacht staan van het College. Prioriteit krijgt de aanpak van onveilige situaties rond scholen en ouderenvoorzieningen en bij kruising van vrijliggende ov-voorzieningen (sneltram en HOV). Daar waar noodzakelijk is de doorstroming van verkeer ondergeschikt aan een verkeersveilige situatie. Het aanpassen van de maximumsnelheid wordt hierbij niet uitgesloten. De gemeente gaat onverminderd voort met het inrichten van woonwijken als 30 km/u-gebieden.
33. Het gedrag van individuele verkeersdeelnemers mag niet ten koste gaan van anderen. In overleg met politie en justitie wordt de handhaving van snelheid en veilig verkeersgedrag, met name in woonwijken, geïntensiveerd. Vooral de bestuurders van brommers en scooters worden nauwgezet gecontroleerd. Deze controles zijn mede gericht op het terugdringen van kleine criminaliteit. Een aanscherping van de sancties, zoals inbeslagname en vernietiging, wordt daarbij nagestreefd. De uit te voeren evaluatie van Bromfiets op de Rijbaan vormt de basis voor een heroverweging van de inrichting en vormgeving van deze

maatregel.

34. De succesvolle snelheidscontroles voor het autoverkeer worden voortgezet.
35. Onderzocht wordt in hoeverre de bevoorrading van de stad nog meer via het water kan plaatsvinden. Met aannemers wordt (indien mogelijk) een contractuele afspraak gemaakt over de aan- en afvoer van bouw- en sloopmateriaal over het water.

Openbaar vervoer

36. Uitgangspunt is dat de reistijd van fiets en openbaar vervoer wordt verkort.
37. Ook in de toekomst bestaat de dienstregeling uit ontsluitende en verbindende lijnen.
38. Het onderzoek naar de verplaatsingsbehoeften, met als doel de OV-routes gericht te bepalen, wordt in 2001 uitgevoerd. Een mogelijk experiment met gratis openbaar vervoer maakt eveneens onderdeel uit van het onderzoek.
39. Voor het busnet wordt, waar technisch mogelijk, gebruik gemaakt van vrije busbanen, dynamisch verkeersmanagement en voorsorteerstroken.
40. Het college zet zich in voor het eerder realiseren van (onderdelen van) Randstadspoor met onder andere stations bij Leidsche Rijn, Lage Weide en de Bleekstraat.
41. Traject HOV Om de Zuid
Indien technisch mogelijk, financieel haalbaar en vervoerkundig gunstig, zal het HOV-tracé om de Zuid lopen vanaf Centraal Station, parallel aan de spoorbaan tot aan de Waterlinieweg, eindigend in Rijsweerd-De Uithof. Hierbij wordt integratie met de spoorverdubbeling nagestreefd. Wanneer het haalbaarheidsonderzoek naar dit tracé gunstig afsteekt tegen de variant Rubenslaan, geniet de eerst genoemde de voorkeur.
42. Traject HOV CS-De Uithof
De oude busroute wordt in ere hersteld. Staduitwaarts wordt de route door de Nobelstraat gebruikt. Stadinwaarts wordt het traject door de Voorstraat geleid. Er wordt onmiddellijk met het HOV gestart. Tegelijkertijd worden de procedures met betrekking tot de Voorstraat gestart. Na 1 jaar heeft evaluatie plaats m.b.t. het mogelijk meerijden van auto's op de Biltstraat. Daarbij wordt de belasting van beide trajecten bekeken. Uitgangspunt blijft dat toegezegde subsidies behouden blijven.
43. Traject HOV Leidsche Rijn-CS
Ingezet wordt op meerrijdende auto's op de HOV-baan bij de Meern.
44. In het kader van de opwaardering van de Noordelijke Rondweg Utrecht (NRU) tot Rijksweg wordt de mogelijkheid van een parallelle OV-baan langs de NRU onderzocht.
45. Het college zal inzetten op het zoveel mogelijk realiseren van OV-stations aan stadsrand bij de te realiseren transferia.
46. SUNIJ-lijn (Sneltram Utrecht-Nieuwegein-IJsselstein)
De intentie is om op de SUNIJ-lijn sneldiensten in te voeren, onder handhaving van de huidige (stop)diensten. Een onderzoek naar de randvoorwaarden, waaronder dat mogelijk is, gaat hieraan vooraf.
47. Er wordt onderzoek gedaan naar het uitbreiden van de haltelocaties in Rijsweerd, De Uithof en aan de Vleutenseweg, alsmede van de inpassing van de HOV-haltes in de binnenstad.
48. De buslijn door de Vogelenbuurt wordt opnieuw ingevoerd.
49. Er wordt besloten om binnen een termijn van 3 maanden het onderzoek, met als doel 'het inzichtelijk maken van 'de kosten van rolstoeltoegankelijkheid van het OV' alsmede de mogelijke

alternatieven, af te laten ronden. Binnen 3 maanden na het beschikbaar worden van de resultaten zal de gemeenteraad hierop een beslissing nemen.

Verkeerscirculatieplannen

50. Op basis van de methode 'Samen verkeer plannen' van de CROW moet zo spoedig mogelijk voor alle wijken een verkeerscirculatieplan gemaakt worden, aan de hand van vooraf door de Raad vastgestelde bovenwijkse uitgangspunten.
51. In elke fase van de besluitvorming vindt toetsing van (nieuw)bouwprojecten plaats aan de hand van de verkeerskundige effecten.
52. Het college stelt zich voorwaardenscheppend op ten aanzien van vervoermanagement, door een combinatie van enerzijds het stimuleren en (helpen) ontwikkelen van collectief (bedrijfs-)vervoer en anderzijds een restrictief beleid gericht op de individueel autorijdende forens.

Zuidertunnel

53. Realisatie van de Zuidertunnel is niet uitgesloten, indien de bijgestelde Stationsgebiedplannen en de daarbij behorende interne en externe verkeersafwikkeling daartoe aanleiding geven.

Fiets

54. Gezien het hoge aandeel van de fiets in het totaal aantal verplaatsingen (hoger dan OV en gelijk aan de auto) en het gunstige effect hiervan op de leefbaarheid, zal de fiets als vervoermiddel even serieus genomen worden als de andere vervoersmodaliteiten.
55. Ingezet wordt op de uitbreiding van zowel betaalbare, bewaakte fietsenstallingen, als kleinschalige, betaalbare mechanische fietsenbergingen.
56. Het onderhoud van doorgaande fietsroutes wordt verbeterd. Bij realisering en beheer van fietsroutes wordt getoetst op sociale veiligheid.
57. De afstelling van verkeerslichten wordt zo veel mogelijk verbeterd ten gunste van fietsers.
58. Er blijft geïnvesteerd worden in de realisatie en revitalisatie van fietsroutes.

Voetgangers

59. Er komt een voetgangersbeleid dat onder andere aandacht geeft aan de vormgeving en het onderhoud van trottoirs, gidslijnen en rustpunten voor blinden, slechtzienden en mensen met loopproblemen. Dit beleid is ook van toepassing tijdens de uitvoering van bouwplannen. Het voetgangersbeleid geeft de locaties en eisen aan voor de benodigde routes voor voetgangers. De bereikbaarheid voor voetgangers van met name parken, winkelcentra, OV-voorzieningen en scholen is gebaat bij veilige en ongelijkvloerse kruising van overige verkeersstromen. De gemeente faciliteert de organisatie van de Nationale Straatspeeldag in Utrecht.

Dynamisch verkeersmanagement

De uitbreiding van Dynamisch verkeersmanagement-systemen, die beogen de afwikkeling van verkeersstromen te reguleren, worden benut ten bate van leefbaarheid en bereikbaarheid. Informatie en handhaving maken daar nadrukkelijk onderdeel van uit.

Financieel overzicht bereikbaarheid

Het pakket van maatregelen voor de bereikbaarheid is met name ook een financiële puzzel. Uitgangspunten zijn dat de Noordelijke Randweg ten laste van het Rijk en de Provincie komt; dat de transferia, het (H)OV, de fietsinfrastructuur binnen bestaande kaders worden gerealiseerd; dat de rentekosten die veroorzaakt worden door het faseringsverschil tussen uitgaven en inkomsten gedekt worden in de Begroting 2001. In dit overzicht is ervan uitgegaan dat het Rijk de kosten van de nieuwe afslag A-2 naar Lage Weide (van maximaal f 80 miljoen) voor haar rekening neemt, ook nu de Spoorlaan niet wordt aangelegd.

uitgaven	
Verplichtingen Spoorlaan	30
Bijdrage integratie A2	60
Autoverbinding A2-station LW	50
	evt. bijdrage bedrijven
Vervangende route A2-Majella	100
Reconstructie Rondweg	100
As Hooggelegen-UCP	50
Josephlaan	150
Rondweg Oog in Al	20
Overig hoofdwegennet	25
	585
inkomsten (t/m 2016)	
IP-aanhechting LR	106
IP-verkeer en vervoer	41
IP-HOV	21
Grondexploitatie LR	60
Grondexploitatie stad	36
Rijk, provincie, BRU	114
PPS	75
Parkeren	100
	553
Verschil (nadelig)	32
bedragen x f 1 miljoen	

2.2.3. De ontwikkeling van Leidsche Rijn

Aanleidingen tot heroverweging ontwikkeling Leidsche Rijn

De volgende punten vormen de aanleiding tot een heroverweging voor de plannen voor Leidsche Rijn.

1. Voortgaande onzekerheid over de financiering van de omlegging van de A2. De voorkeur blijft bestaan voor een overkapte A2. Dit ter voorkoming van barrièrevorming en het verkrijgen van een betere aanhechting tussen de bestaande stad en het plangebied.
2. Met de gemeentelijke herindeling is de aansturing van de ontwikkeling van Leidsche Rijn in één hand gelegd. Op verschillende gebieden kan dit leiden tot een heroriëntatie op het gebied van: verkeer, verkaveling, inpassing A2, afstemming tussen het voormalige Utrechtse en het voormalige Vleutense deel van het plangebied.
3. 'De Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening' en met name het 'Rondje Randstad' (snelle treinverbinding tussen de vier grote steden en Schiphol) bieden nieuwe kansen voor de toekomst, waarbij aan de westkant van Leidsche Rijn een hele nieuwe situatie zou kunnen ontstaan. In overleg met de Rijksoverheid zal voortschrijdend inzicht kunnen leiden tot aanpassingen.
4. Wanneer de planontwikkeling rond het Stationsgebied daartoe de opening biedt, zal worden onderzocht of een deel van het kantoorvolume, dat in het Stationsgebied zou worden gerealiseerd, alsnog in Leidsche Rijn kan worden ontwikkeld.
5. De ontwikkeling van de verkeersinfrastructuur zal beter moeten worden afgestemd op de ontwikkeling van het gebied: Deels wordt infrastructuur nu te laat ontwikkeld, deels is de infrastructuur niet geschikt om de autonome toename van de mobiliteit op te vangen.
6. De ontwikkeling van voorzieningen zal moeten worden afgestemd op de ontwikkeling van het wonen in Leidsche Rijn. Daarbij zullen meer middelen moeten worden gegenereerd omdat het realiseren van voorzieningen als gevolg van de huidige marktontwikkelingen steeds duurder wordt.

Uitgangspunten voor de toekomstige ontwikkeling

Ten behoeve van de toekomstige ontwikkeling dienen de volgende uitgangspunten te worden gehanteerd.

1. Het wordt noodzakelijk geacht om de bouwproductie op gang te houden.
2. De geplande verkeersstructuur zal tegen het licht worden gehouden. De wegenstructuur moet zo worden, dat er dwarsverbindingen zijn in het gebied, dat voor de bewoners goede aansluitingen gerealiseerd zijn op de hoofdwegenstructuur, dat er geen doorgaand verkeer door de woonwijken gaat en dat er alleen bestemmingsverkeer in de woonwijken komt. Sluipverkeer tussen de A2 en A12 dient uit het plangebied te worden geweerd.
3. De HOV-ontsluiting is te grofmazig. Onderzoek zal worden gedaan naar mogelijke varianten om de HOV-structuur aan te vullen, waarbij de financiële haalbaarheid een rol in de besluitvorming speelt. Met name het behouden van rijkssubsidies is essentieel. Oogmerk is een reëel alternatief voor de auto te bieden.
4. Naast de Noord-Zuid HOV-verbinding wordt de mogelijkheid van een zogenaamde ventweg bestudeerd.
5. De fietsinfrastructuur zal worden verbeterd, waarbij korte, sociaal veilige routes uitgangspunt zijn. De planning van de fietsbrug zal worden versneld en met dat oogmerk zal eventueel voor een andere locatie worden gekozen.

6. De parkeernorm wordt verruimd, zodat een realistische norm ontstaat in relatie tot de behoefte van de bewoners. De voorkeur gaat uit naar ondergronds parkeren, zodat dit niet ten koste te gaat van de openbare ruimte.
7. De grondexploitatie voor bouwplannen zal regelmatig worden aangepast aan de actuele (prijs-)ontwikkelingen.

Met inachtnaam van het vorenstaande wordt het volgende bepaald:

1. De actualisatie van de Ontwikkelingsvisie naar een nieuw document in de eerste helft van 2001 behelst een integratie van Ontwikkelingsvisie en Structuurschets, waarin de verkeersstructuur, de verkaveling, de planning en kwaliteit van voorzieningen en ambities voor de openbare ruimte zullen zijn bijgesteld. Nieuwe plannen voor de ontwikkeling van deelgebieden zullen hieraan worden getoetst.
2. De uitvoering van deelplannen, waarover de besluitvorming is afgerond, gaat door.
3. De mogelijkheid om contracten te ontbinden of om over lopende contracten te heronderhandelen wordt onderzocht.
4. De verkaveling van de woningen in Leidsche Rijn zal in de uitwerking van volgende deelgebieden binnen de normstelling van het VINEX-contract verruimd worden en de differentiatie van woningen zal beter worden afgestemd op de beoogde doelgroepen. De taakstellende woningbouwprogramma's blijven hierbij richtinggevend.
5. De ontwikkeling van voorzieningen en de ontwikkeling van de verkeersinfrastructuur, inclusief OV, worden zodanig versneld, dat aangesloten wordt bij de ontwikkeling van het wonen.
6. De ligging van het Rijsche Park blijft gehandhaafd. De loop van de geplande OV-trajecten wordt nader overwogen, waarbij de loop van tracés door gedeelten van het Rijsche Park niet wordt uitgesloten. De locaties voor de geplande sportvelden blijft gehandhaafd. In de eerste raadsvergadering heeft hiertoe besluitvorming plaats.
7. De organisatiestructuur waarbij sprake is van een apart 'Projectbureau Leidsche Rijn' wordt nader tegen het licht gehouden.

2.2.4. Wonen in de stad

1. De kernvoorraad sociale huurwoningen moet op een zo groot mogelijk aantal gehandhaafd blijven. De kernvoorraad wordt gedefinieerd als het huidige aantal zelfstandige sociale woningen, in het bezit van corporaties, behorend bij de huurgrens van fl. 810,00 (prijspeil 1 juli 1999). Dit aantal bedraagt 34.440 woningen. Deze grens is bepaald in de raadsbreed aangenomen nota 'Wonen naar wens'. Dit gedefinieerde aantal woningen geldt als een absoluut minimum van waaruit gezocht wordt naar een groter contingent.
2. De 30%/70% verhouding tussen sociale sector en marktsector in Leidsche Rijn blijft als uitgangspunt strikt gehandhaafd. Dit geldt tevens voor de verhouding 2/3 sociale huur/1/3 sociale koop binnen de sociale sector (genoemde 30%). Met het oog op een optimale differentiatie zal de 30%/70%, met een bandbreedte van 20%/80%, per deelgebied moeten worden gerealiseerd.
3. Er komt een stedelijk kader waaraan wijkplannen worden getoetst. De voorraad sociale huur en goedkope koopwoningen moet zoveel mogelijk over alle wijken verspreid zijn. Er komt een gebiedsgebonden/wijkgebonden bouwdifferentiatie voor de bestaande wijken om te komen tot een evenwichtige bevolkingsopbouw in heel Utrecht. Spreiding van de voorraad sociale huurwoningen over alle wijken moet in de DUO-afspraken met de woningcorporaties gestalte krijgen. De woningcorporaties betrachten een grote terughoudendheid met het verkopen van sociale huurwoningen in het oostelijk deel van de stad.
4. Het woningbouwprogramma wordt gebruikt als (actief) middel om wachttijden voor woningen gericht te verkorten. Het systeem van monitoring op de (sociale) woningmarkt wordt daartoe aangepast en zal meer gericht zijn op de diverse woonconsumentengroepen met hun huishoudenskenmerken. Als basis voor de monitoring kan bijvoorbeeld gaan dienen een uitgebreide huurinkomstabel met een aantal specifieke indicatoren als, wachttijd, inkomen, mobiliteitswens, aantal ingeschreven, et cetera. Als de resultaten van de monitoring daar aanleiding toe geven kan wijziging van de 30%/70% verhouding plaatsvinden. Als onderdeel van het beleidskader zal de mate van succes van de doorstroming in de huizenmarkt worden meegenomen.
5. De komende jaren vindt extra nieuwbouw plaats voor doelgroepen. Voor jongeren en studenten worden voor 2003 nog eens 400 eenheden in De Uithof en voor 2005 nog eens 350 eenheden in de rest van de stad (inclusief Leidsche Rijn) gerealiseerd. Daarnaast wordt het beleid om tijdelijk leegstaande panden tijdelijk te verhuren aan jongeren krachtig voortgezet. Daarbij wordt ook de mogelijkheid van het tijdelijk verhuren van leegstaande verzorgingshuizen, zoals Titus Brandsma, betrokken. Ouderen met de wens zelfstandig te wonen, eventueel in combinatie met zorgarrangementen, kunnen rekenen op de gemeente die aanbieders van woningen en zorg zal stimuleren samen te werken. Tevens zullen aanleunwoningen en groepswoningen voor migranten worden gerealiseerd. Voor grote gezinnen met lage of middeninkomens worden 1000 sociale woningen in de bouwprogrammering opgenomen.
6. Naoorlogse en andere aandachtswijken verdienen permanente en intensieve aandacht. Alvorens tot maatregelen wordt overgegaan, wordt eerst een heldere ruimtelijke en sociale probleemanalyse opgesteld. Bij herstructurering van woonwijken wordt standaard gebruik gemaakt van een Sociaal Plan Plus. Het beleid ten aanzien van de herstructurering van de na-oorlogse en aandachtswijken zal in overleg met bewoners en woningcorporaties verder worden uitgewerkt. Uitgangspunt hierbij is het beleid zoals vastgelegd in de door de Gemeenteraad vastgestelde nota 'Wonen naar wens'. Fysieke ingrepen in de woningvoorraad mogen pas plaatsvinden als er voor de betreffende bewoners alternatieven zijn gerealiseerd.
7. Er komt een gericht onderzoek naar de mogelijkheden van de financiering van sociale koopwoningen. Uitgangspunt daarbij is het inzichtelijk maken van de gemeentelijke subsidie en het (gedeeltelijk) revolverend maken van deze subsidie. In verband met deze (gedeeltelijke) revolverende financiering zal een apart Fonds worden opgericht. Dit Fonds mag uitsluitend gebruikt worden voor het stimuleren van de bouw van sociale

koopwoningen. Voor de voeding van dit Fonds kan aangehaakt worden bij de Bouwfondsgelden. Een mogelijke aanpassing van het anti-speculatiebeding maakt onderdeel uit van het onderzoek. Opbrengsten via het anti-speculatiebeding worden in het revolverende fonds gestort.

8. Er worden op een aantal locaties ook woningen in het topsegment gebouwd.
9. Bouwplannen worden in een vroegtijdig stadium met de betreffende raadscommissie besproken teneinde politieke sturing op het woningbouwprogramma te garanderen. Nieuwbouwplannen hebben nog té vaak een negatieve financiële uitkomst. Er wordt naar gestreefd méér nieuwbouwplannen met een neutrale of positieve grondexploitatie te ontwikkelen, tenzij de gemeenteraad daar expliciet van af wenst te wijken.
10. Aan de oostkant van de stad wordt een aantal locaties gezocht voor de terugbouw van sociale huurwoningen. Dit als compensatie voor de elders, in het kader van herstructurering van voorkeurslocaties, te slopen woningen. Als mogelijke locaties dienen zich in ieder geval aan: het Kromhout terrein, de Kovelaaistraat, de Rubenslaan/bloedbank (Hiertoe is 1 miljoen gulden begroot).
11. Woningcorporaties van buiten Utrecht krijgen de mogelijkheid om binnen het grondgebied van de gemeente Utrecht bouwplannen te ontwikkelen.
12. Het beleid ten aanzien van de bestrijding van woonoverlast (1^e en 2^e kansbeleid, woonoverlast-projecten) wordt voorgezet en uitgebreid naar de hele stad. Onrechtmatige bewoning wordt door bestandenkoppeling (zoeklichtmethode) en actieve samenwerking met politie en woningbouwcorporaties krachtig bestreden.
13. De Verordening Commissie Welstand en Monumenten wordt, met als uitgangspunt de aanbevelingen uit het rapport 'Welstand op een nieuwe leest' zo spoedig mogelijk gewijzigd. Uitgangspunten daarbij zijn o.a.:
  - A. dat de commissie werkt op basis van een profielbeschrijving van de voorzitter, de secretaris en de overige leden. Zij moeten een onafhankelijke positie hebben en een controleerbaar en efficiënt welstandsbeleid voeren. Dat wil zeggen met:
    - een duidelijke taakopdracht;
    - toetsbare criteria (deze worden ontwikkeld);
    - transparante en efficiënte procedures;
    - openheid en verantwoording van adviezen;
    - de mogelijkheid van een second opinion;
    - een klachten regeling
  - B. Het opnemen van voldoende middelen in de begroting op te nemen zodat de reeds gestarte werkzaamheden om toetsbare criteria te ontwikkelen tijdig kunnen worden afgerond.
  - C. Een aantal kleine bouwwerken zoals bijv. erfafscheidingen vergunningsvrij te maken.
  - D. De mogelijkheid te bieden om grotere dakkapellen te kunnen bouwen dan tot nu toe is toegestaan.
  - E. Het verplicht wordt burens in te lichten over bouwplannen zodat eventuele bezwaren op tijd kunnen worden ingediend/afgerond.
14. In de bestaande stad zal de kwaliteitsslag in de woningvoorraad een belangrijke impuls krijgen door over te schakelen van een passief naar een actief aanschrijvingsbeleid.
15. Bij nieuwbouwplannen wordt aandacht besteed aan gebruikskwaliteit, invloedsmogelijkheden voor de woonconsument, toekomstwaarde en een goede verhouding tussen kosten en kwaliteit. De adviezen van de woonadviescommissie worden krijgen een nog belangrijkere rol. De oprichting van een stedelijke huurdervereniging wordt bevorderd.
16. Bij bouwplannen worden geen concessies gedaan aan kwaliteit van woning en leefomgeving. De uitgangspunten van duurzaam bouwen worden nageleefd.
17. Er wordt meer aandacht besteed aan de functiemenging van wonen en werken.

18. Er wordt door het OGU een actief aankoopbeleid ontwikkeld met betrekking tot in de stad beschikbaar komende zogenaamde strategische panden, teneinde op onderbouwde en afgewogen wijze te kunnen besluiten over een eventuele maatschappelijke herbestemming. (Hiertoe wordt een zogenaamd 'holle kiezen fonds' opgericht waarin een startkapitaal van 1 miljoen gulden wordt gestort).

Hoofdstuk 3: Mensen maken de stad

3.1. De lerende stad

0-6jarigen, Forum-concept, primair en voortgezet onderwijs

1. Reeds enige jaren waart het Forum-concept door de stad. Elders ook wel brede school of vensterschool genoemd. Leidend beginsel is: effectieve samenwerking tussen partners betrokken bij opvoeding en vorming van en onderwijs aan jonge stadsbewoners. Ervaring de laatste jaren leert dat een dergelijke samenwerking wel beleden wordt, maar in de uitvoering zeer veel problemen veroorzaakt. Over de regie bij de realisering van forumscholen moeten stevige afspraken gemaakt worden. Schooldirecteuren dienen hierbij nauw betrokken te worden. Belangrijke elementen van deze scholen zijn: een goede voor- en naschoolse opvang met toeleiding via de consultatiebureaus; eventueel gekoppeld aan mogelijkheden voor oud-komers om Nederlands te volgen; goed opgezette cultuur- en sportprogramma's zeker ook voor 6 - 16 jarigen. In het Forumconcept dient met name gewaarborgd te worden dat het aantal crèches en peuterspeelzalen wordt uitgebreid
2. Er moeten niet-vrijblijvende samenwerkingscontracten inzake uit te voeren activiteiten worden afgesloten tussen scholen, wijkwelzijnsstichtingen, consultatiebureaus, peuterspeelzalen en bibliotheken met als doel de achterstanden van ouders en kinderen zo snel mogelijk in te lopen.
3. In samenwerking met de scholen voor voortgezet onderwijs, het wijkwelzijnswerk en andere organisaties binnen de wijk (denk aan bijvoorbeeld aan migrantenzelforganisaties) wordt bij wijze van experiment een buitenschoolse opvang opgezet voor leerlingen in de eerste twee jaren van het voortgezet onderwijs.
4. Er zal met voorstellen worden gekomen om de schooluitval te voorkomen en leerlingen beter voor te bereiden op de beroepspraktijk. Het aspiratie niveau wordt hiertoe nader omschreven. De GSB-cijfers worden nader aangescherpt.

Toerusting van het onderwijs

5. Ons onderwijs kent een ontoelaatbare achterstand op ICT-gebied. Er zijn opleidingen en bedrijven in en rond Utrecht, die veel kennis en deskundigheid hebben. Helaas is deze erg versnipperd. De gemeente wil een ICT-platform oprichten waarbij deze organisaties aangesloten zijn. Het doel van dit platform moet zijn, dat het gebruik van digitale werkwijzen binnen het onderwijs wordt gestimuleerd en ondersteund.
6. Er dienen maatregelen te worden ontwikkeld om studenten te stimuleren om ICT-onderwijs te geven in het basis- en voortgezet onderwijs.
7. Het werken in het onderwijs dient aantrekkelijker gemaakt worden door de ontwikkeling van een pakket van maatregelen ter vermindering van de werkdruk en door het geven van "incentives", zo mogelijk uit het grote stedenbeleid.
8. Het programma 'School en Veiligheid' moet worden uitgebreid en geïntensiveerd. Alle scholen moeten in Utrecht moeten aan dit programma deelnemen. Meer ouders moeten actief bij de uitvoering van het programma worden betrokken.

3.2. De stad sociaal en gezond

3.2.1. Welzijn

1. Ingezet wordt op het versneld maken van een Wijkwelzijnsanalyse.
2. Wijkwelzijnsorganisaties krijgen de beschikking over 'vrije ruimte' in de subsidie, met de verplichting tot verantwoording achteraf over de besteding van de middelen (te verantwoorden in het verzoek voor het volgende jaar).
3. Gebruikers krijgen invloed op het beleid en de programmering van de Wijkwelzijnsorganisaties.
4. In de methodiek wordt fasegewijs gestructureerde invloed (in gebruikersraden of gebruikersplatforms) op beleid en activiteiten van de Welzijnsorganisatie ingebouwd voor gebruikers, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar basisvoorzieningen en specifieke arrangementen.
5. Er wordt meer geïnvesteerd in het 'outputgericht' Jeugd Sociaal Werk.
6. Het aantal kinderopvangplaatsen in Utrecht moet worden vergroot. Hiertoe is 1 miljoen gulden begroot. Er zal een voortvarend en vooruitstrevend beleid worden gevoerd, waarbij het stimuleren van meer samenwerking tussen kinderopvanginstellingen, welzijnsstichtingen, bedrijven en scholen voorop staat. Belemmeringen zullen waar mogelijk worden weggelaten, initiatieven worden ondersteund. De mogelijkheid tot persoonsgebonden budgetten wordt onderzocht.
7. Gezocht zal worden naar effectieve middelen om het vrijwilligerswerk in de stad extra te waarderen, o.m. naar het voorbeeld van de praktijk in Vleuten-De Meern. Gestimuleerd zal worden dat vanuit migrantenkring meer mensen voor deze vormen van waardering worden voorgedragen. Als voorbeeld wordt het aanbieden van vorming/cursussen genoemd.

3.2.2. Sociale zaken

Armoedebestrijding

8. De korting op de middelen voor de bijzondere bijstand van 1,8 mln. gulden per jaar wordt ongedaan gemaakt. Tegelijkertijd wordt de strijd tegen misbruik en oneigenlijk gebruik geïntensiveerd
9. De mogelijkheden van de U-pas worden uitgebreid en zo praktisch mogelijk toegepast.

Minimabeleid/schuldhulpverlening

10. De schuldhulpverlening aan dak- en thuislozen wordt uitgebreid.
11. Het succesvolle Utrechtse minimabeleid wordt voortgezet.
12. De Cliëntenraad wordt als voornaamste gesprekspartner betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van het minimabeleid.

Sociale Zaken

13. In het kader van de sluitende aanpak vindt er een nadere analyse plaats van de mogelijkheden en beperkingen van SZW-clienten welke als onbemiddelbaar te boek staan. Iedereen heeft een vaste contactpersoon bij SZW, welke in overleg met de cliënt een

traject van aanpak uitstippelt. Deze SZW-contactpersoon schakelt, waar nodig, andere actoren in en blijft aanspreekbaar tijdens het traject of de opeenvolging van trajecten. Trajecten kunnen o.a. zijn: scholing, sociale activering (Anders Actief), stage of werkervaringsplaats, (deeltijd-), baan, zorgtraject, schuldhulpverlening of een combinatie van deze. Specifieke activiteiten voor specifieke doelgroepen (b.v. BOA, vrouwenvakschool, trajectbegeleiding, en taalstages van Stichting Vluchtelingenwerk Utrecht) worden voortgezet. Ook voor arbeidsgehandicapten in de bijstand of voor arbeidsgehandicapten zonder uitkering (potentiële herintreed(st)ers) wordt, waar nodig, specifiek beleid ontwikkeld.

14. De sluitende aanpak (iedere klant krijgt binnen een jaar een aanbod voor scholing, activering of werk) wordt uitgebouwd. Ook niet-uitkeringsgerechtigden, oud-komers en jongeren wordt de kans geboden aan het traject deel te nemen. Deelnemers aan het traject wordt bij voorrang de mogelijkheid tot kinderopvang geboden.

Uitstroombevordering en tegengaan armoedeval

15. De gemeente Utrecht haakt aan bij de door het kabinet gecreëerde mogelijkheden om degenen die uitstromen uit bijstand of gesubsidieerde dienstbetrekking een onbelaste uitstroompremie te geven. Uitgangspunten bij dit beleid zijn de uitstroombevordering stimuleren en de armoedeval tegen te gaan.
16. Alle lopende werkprojecten zullen worden doorgelicht op kosten en resultaat. Projecten waarbij de balans negatief uitvalt zullen worden beëindigd.
17. In aansluiting op de bestaande werkprojecten zullen er ook voor dak- en thuislozen mogelijkheden worden gecreëerd om werkervaring op te doen.

3.2.3. Generatiebeleid

18. Er wordt een coördinerend wethouder verantwoordelijk gemaakt voor generatiebeleid, d.w.z. beleid gericht op specifieke leeftijdscategorieën en doelgroepen zoals jongeren en ouderen.. Deze houdt zich zowel met het ontwikkelen van nieuw beleid bezig als met het uitvoeren van beleid dat reeds is geformuleerd. Vooral op dit laatste zal het accent liggen.
19. Onder supervisie van de coördinerend wethouder zal op korte termijn in kaart worden gebracht welke doelgroepgerichte activiteiten reeds zijn ontwikkeld en in gang gezet en welke witte vlekken nog resteren. Daarbij gaat het onder meer om zaken als aandacht voor het gericht bestrijden van de jeugdcriminaliteit, om het vraaggericht realiseren van activiteiten en voorzieningen in wijken voor jongeren, om aandacht voor de positie van jongeren als starters op de woningmarkt, om zelfstandig (groeps-)wonen voor ouderen en gehandicapten, om het bestrijden van de wachtlijsten van ziekenhuizen, verpleeghuizen en thuiszorg, om het realiseren van woonzorgprojecten en om het stimuleren van een gezondheidszorg die is toegesneden op de vraag van allochtone ouderen. Bij het ontwikkelen en uitvoeren van beleid voor ouderen en allochtonen zullen de adviesraden die voor deze groepen actief zijn nauw worden betrokken. Zowel het ouderenbeleid als het jeugdbeleid van de afgelopen jaren zullen worden onderworpen aan een quick-scan teneinde inzicht te krijgen in de bereikte hoeveelheid jongeren, de bereikte resultaten en de resterende knelpunten. Op basis van deze quick-scan zal een Actieplan worden opgesteld met concrete acties en termijnen, opdat op korte termijn zichtbaar resultaat wordt geboekt met betrekking tot enerzijds de leefsituatie van jongeren in specifieke wijken en anderzijds de leefomstandigheden van ouderen in Utrecht. Bij de voorjaarsnota zal een budget worden gereserveerd om de uitvoering van het Actieplan concreet handen en voeten te geven.

3.2.4. Accommodatiebeleid

20. Het meerjarig accommodatiebeleid richt zich op een doelmatige en multifunctionele huisvesting voor instellingen in de sfeer van onderwijs, kinderopvang, welzijn, cultuur, sport en zo mogelijk zorg. Een juiste planning van voorzieningen, efficiënt grondgebruik en verantwoorde exploitatie zijn uitgangspunt. Zo mogelijk wordt gespreid naar behoefte van de doelgroepen in de wijken. Zo mogelijk wordt flexibel gebruik gemaakt van leegstaande ruimten in buurtcentra en/of niet gebruikte ruimten bij scholen of van sportvoorzieningen. De opbrengsten van vastgoedtransacties, voortkomend uit oude accommodaties, worden bij voorbaat inzichtelijk gemaakt en vloeien terug in nieuwe initiatieven in de sector waar ze vandaan komen. Het financiële kader waarbinnen het accommodatiebeleid (inclusief onderhoud) vormt krijgt, is gesteld op een extra incidentele impuls van f 50 miljoen in de periode 2001 - 2006.
21. Afhankelijk van de uitkomst van de Utrecht Monitor wordt een plan van aanpak voor accommodaties gemaakt waarop krachtig wordt ingezet.
22. Schoolgebouwen moeten aangepast worden aan de eisen die het veranderende onderwijs stelt.
23. Er komt een nadere instructie voor het gebruik, beheer en onderhoud van schoolgebouwen en hun omgeving.
24. Er zal een inhaalslag worden gemaakt waarmee wordt gerealiseerd dat alle schoolgebouwen goed onderhouden en schoon zijn.
25. Het Masterplan Voortgezet Onderwijs, met als doel te komen tot een kwalitatief hoogwaardig en goed gespreid onderwijsaanbod voor het voortgezet onderwijs in de stad, wordt voortvarend uitgevoerd. Gezien de kosten zal de uitvoering van dit plan dus gezien moeten worden in relatie tot de andere accommodatie-voornemens.
26. Tivoli dient een centrum voor de amateurkunst worden. Gedacht kan worden aan repetities, optredens, het verrichten van administratieve handelingen en de opslag van apparatuur.
27. Op korte termijn zal gestart worden met de realisatie van sportaccommodaties in Leidsche Rijn.
28. Sportverenigingen dienen niet de dupe te worden van gedwongen verhuizingen.
29. In sporthal Welgelegen dient dusdanig te worden geïnvesteerd zodat dit een multifunctionele sporthal kan worden.
30. De sportaccommodaties moeten betaalbaar en bereikbaar blijven.
31. Sportvoorzieningen moeten zo dicht mogelijk bij de wijken liggen in verband met de bereikbaarheid door onder andere kinderen.
32. Aan het einde van de collegeperiode moet de achterstand in onderhoud van Utrechtse sportaccommodaties zijn teruggebracht.
33. Er moet meer aandacht komen voor onderhoud en beheer van sportaccommodaties. Hiertoe dienen voldoende middelen beschikbaar te zijn.
34. Voldoende accommodaties moeten de gelegenheid bieden om sport op topniveau te beoefenen en als toeschouwer te bezoeken.

3.2.5. Een vangnet voor de kwetsbaren

35. Het ingezette beleid met betrekking tot de hostels wordt volgens de afgesproken fasering voortgezet. Deze gefaseerde aanpak creëert tijd om de ervaringen te evalueren en nog naar alternatieven te zoeken voor een aantal van de beoogde locaties. Het uitgangspunt hierbij blijft dat de hostels op een goede wijze moeten worden gespreid over de stad. Teneinde de overlast voor de directe omgeving zoveel mogelijk te beperken zal rond de hostels een ruimere cirkel worden gehanteerd wat betreft toezicht op de veiligheid en tegengaan van overlast. Bezien wordt of voor de betrokken wijken een overlastmeter gehanteerd kan worden.

Voor een hostel wordt geopend, worden de randvoorwaarden met de beheerder vastgelegd, wordt een evaluatie moment bepaald en wordt een convenant tussen gemeente en omwonenden afgesloten.

36. Het uitgangspunt voor de hostels blijft een streven naar resocialisatie en een zinvolle dagbesteding van de bewoners. In overleg met betrokkenen, waaronder het OM, wordt nader onderzocht of vormen van gecontroleerde verwerving en gebruik van harddrugs in de hostels mogelijk en wenselijk zijn. De doelstelling hierbij is het voorkomen van overlast in de omgeving.

De VVD fractie maakt een voorbehoud bij de gecontroleerde verwerving en het gebruik van harddrugs in de hostels.

37. De opvang van dak- en thuislozen wordt met kracht ter hand genomen. De uitgangspunten en doelstellingen van de nota Mensen van de Straat blijven daarbij centraal staan. Gestreefd wordt de diverse schakels in de keten van opvangvoorzieningen te versterken en waar nodig uit te breiden. Daarnaast zal intensiever worden geprobeerd om dakloosheid te voorkomen, onder meer door bij huisuitzetting te zorgen voor alternatieve woonruimte en door afspraken te maken met instellingen die mensen in behandeling hebben met psychische beperkingen.
38. In intergemeentelijk overleg zal erop worden aangedrongen dat dak- en thuislozen uit andere gemeenten in de eigen woonplaats worden opgevangen. In overleg met Amsterdam, Rotterdam en Den Haag zal gekomen moeten worden tot een op elkaar afgestemd geheel van voorzieningen en beleid.
39. De geslaagde, succesvolle woonbegeleiding van de Nacht Opvang in Zelfbeheer (NOIZ) zal worden uitgebreid. Voor het project aan de Weerdsingel zal een extra groepswoning komen voor onbeperkt verblijf. Onderzocht wordt in hoeverre de werkzaamheden van de vrijwilligers van een financiële vergoeding en/of professionele ondersteuning kunnen worden voorzien.
40. In zijn algemeenheid zal ten aanzien van maatschappelijk noodzakelijke voorzieningen worden gewerkt vanuit het uitgangspunt dat per voorziening zal worden bekeken of het wenselijk is deze te concentreren of te spreiden over de stad. Dit zal steeds gebeuren op basis van een onderliggende wijkanalyse en zorgvuldig overleg met de wijkbewoners. Het draaiboek voor "maatschappelijk noodzakelijke voorzieningen" zal worden doorgelicht op toezeggingen die in het recente en verre verleden aan buurten en wijken gedaan.

3.2.6. Gezondheidszorg

41. Het beleid ten aanzien van coffeeshops zal strikt worden gehandhaafd. Dit houdt onder meer in dat gestreefd wordt het aantal coffeeshops in de stad constant te houden en zo mogelijk te laten afnemen. In de omgeving van scholen zal de vestiging van coffeeshops worden voorkomen. Gestimuleerd zal worden dat zich zo min mogelijk concentratiepunten van coffeeshops voordoen. Daar waar een illegale coffeshop wordt vermoed, zal strikte handhaving worden uitgeoefend.
42. De wachtlijst voor Loket 1 (toegang tot zorg en welzijn via het Regionaal Indicatie Orgaan) is onaanvaardbaar lang. De gemeentelijke instrumenten zullen in het werk worden gesteld om de huidige wachttijd terug te dringen. De efficiency van Loket 1 moet hiertoe worden vergroot.
43. Een samenhangend en vraaggestuurd aanbod van zorg en welzijn zal, mede in het kader van het convenant met de stichting Regiozorg, worden geïnitieerd dan wel bevorderd. Het

Wonen/Welzijn/Zorg-project in Vleuterweide als wijkzorgcentrum is daarvoor leidraad. De in sommige wijken als gestarte ontwikkelingen op dit gebied worden verbreed. In overleg met de Regiozorg zal onderzocht worden of en hoe de Mesos-locaties Overvecht en Oudenrijn na oplevering van het geplande nieuwe ziekenhuis Leidsche Rijn, de bestemming wijkzorgcentrum kunnen krijgen. Binnen deze ontwikkelingen dienen alle reguliere ziekenhuisfuncties in de stad Utrecht beschikbaar te blijven.

44. In samenhang met de bestaande situatie in Leidsche Rijn zal, in overleg met de zorgverzekeraars, worden bevorderd dat een adequaat vestigingsbeleid wordt gerealiseerd voor huisartsen, tandartsen en andere zorgaanbieders.
45. Er zal een actief gezondheidszorgbeleid worden gevoerd, waarbij de nadruk ligt op preventie. Een goede en op doelgroepen gerichte voorlichting is daartoe noodzakelijk, met name daar waar het gaat om de gevaren van drugs, alcohol, tabak en gokken. Belangrijke doelgroep hierbij is de jongeren, die zijn leefstijl voor de toekomst nog moet bepalen.

3.3. De interculturele stad

1. Ter verdere bevordering van de interculturalisatie in Utrecht wordt gestimuleerd dat:
  - de wijkwelzijnsstichtingen zich behalve op een multi-etnisch personeelsbeleid ook richten op het organiseren van activiteiten die de diverse gemeenschappen met hun verschillende achtergronden meer naar elkaar toe brengen;
  - de herijking van de Migranten Zelf Organisaties zo spoedig mogelijk in beleid wordt vertaald en uitgevoerd;
  - de binnenkort te verwachten rijks gelden voor inburgering efficiënter en effectiever worden ingezet voor de doelgroep, dit in samenwerking met zelforganisaties en moskeeën. Met name aan oud-komers zal hierbij extra aandacht moeten worden besteed.
2. Utrecht krijgt een jaarlijks wereldfeest; een groot, internationaal en multicultureel stadsfeest gedurende de periode van één week.

3.4. Een stad vol kunst en cultuur

1. Als service aan de bewoners van Utrecht zullen 'culturele zondagen' worden georganiseerd. Nederland kent in bijna in alle gemeenten koopzondagen waardoor de commerciële functie van de stad en de drukte daarin worden versterkt. Met het initiatief van 'culturele zondagen' laten we zien dat het ook anders kan. Samen met musea, bioscopen, horeca, de podia, et cetera zal invulling worden gegeven aan een programmering, die Utrecht op de meest levendige wijze laat ervaren. Tegen deze achtergrond starten we een experiment met zogenaamde culturele zondagen (te beginnen met 2 in de maand, 24 per jaar).

Doelstellingen

- Utrecht is om de twee weken op zondag culturele hoofdstad van Nederland.
- Er vindt een grote variëteit aan culturele en recreatieve evenementen plaats.
- De musea zijn (voor zover dat financieel realiseerbaar is) gratis open.
- Er vinden specifieke evenementen op grote en kleine culturele podia plaats.
- Er ontstaat meer spreiding over het jaar van activiteiten van de festivals.
- Een specifieke zondagmiddagprogrammering voor bioscopen wordt gestimuleerd.
- Er vinden rondleidingen plaats in/langs monumenten.
- De mogelijkheid tot openstelling van winkels met een toegevoegde culturele waarde wordt bekeken.

De CDA fractie maakt tegen het aantal culturele zondagen een voorbehoud.

2. Als uitgangspunt voor subsidiering zal gelden: Subsidies voor de makers van kunst.
3. Er komen meer beelden respectievelijk muurschilderingen in de stad.
4. Het festivalbeleid wordt nader gezien. Criteria voor subsidiëring zijn: openheid, laagdrempeligheid en selfsupporting.
5. De facilitering van o.a. de onderstaande activiteiten wordt nader gezien.
  - De Piekenkermis;
  - het Bluesfestival;
  - U-Dance;
  - het Smartlappenfestival;
  - de Smaak van Utrecht;
  - de Parade;
  - de Vrijmarkt.
6. Het publiek moet meer kunnen genieten van kunst welke nu nog in kelders ligt opgeslagen. De museumkelders dienen geopend te worden.
7. Utrecht gaat door met eenmalige, jaarlijks wisselende culturele uitwisselingen met het buitenland (zoals Gent).
8. Nieuwe straten kunnen worden vernoemd naar nog levende kunstenaars, schrijvers en muzikanten uit Utrecht. Dit tegen een kunstzinnige tegenprestatie.
9. In elk park dient een speeltent te komen waarin een gevarieerd programma gepresenteerd zal worden.
10. De literatuur zal worden gestimuleerd door o.m. het instellen van een literatuurprijs van de Stad.
11. Het initiatief van de Stichting SLAU om openbare activiteiten te organiseren zal worden ondersteund.
12. Een deel van het voormalig gemeentehuis van Vleuten-De Meern komt als museum ter beschikking van de Historische Vereniging van Vleuten-De Meern.
13. Gelet op de ontwikkelingen op de onroerend goedmarkt wordt een gericht broedplaatsbeleid ontwikkeld. In de wijken worden podiumplaatsen ontwikkeld. De gebruikers wisselen elkaar af. Er is één stedelijke organisatie nodig voor het beheer van werk-, oefen- en presentatieruimten voor kunstenaars. Deze organisatie moet op professionele wijze taken met betrekking tot ontwikkeling, beheer en exploitatie van 'cultureel' vastgoed kunnen uitvoeren. Er wordt een pand aangekocht voor een project "Artist in Residence" voor kunstenaars uit andere landen.
14. Een goede start van de Vrije Vloer wordt mogelijk gemaakt.

3.5. Tijd voor sport en vrije tijd

1. In het onderwijs dient het vak lichamelijke oefening meer aandacht te krijgen en te worden verzorgd door professionele vakleerkrachten.
2. Op scholen dient sport onder de jeugd extra te worden gestimuleerd, eventueel met behulp van verenigingen en door middel van gratis lidmaatschappen van verenigingen.
3. Het project 'Sporthal schoolatletiek 2000' van Hellas verdient navolging. Verenigingen die mensen leveren om op scholen les te geven, zouden hiervoor van de gemeente een tegenprestatie moeten krijgen. Bijvoorbeeld zouden kinderen voor een nader te bepalen periode gratis lid kunnen worden van deze vereniging.
4. Binnen een jaar wordt in samenwerking met de VSU geïnventariseerd welke de mogelijkheden van sportverenigingen zijn en waar de mogelijkheden liggen tot het omvormen naar omni-verenigingen (Utrecht Monitor). Voor de uitvoering van deze sportmonitor wordt gebruik gemaakt van de ervaring bij het NOC/NSF.
5. Bij het uitvoeren van de Utrecht Monitor moet worden onderzocht aan welke sportfaciliteiten er behoefte is, zodat nieuwe ontwikkelingen actief kunnen worden gestimuleerd.
6. Verenigingen die af willen van huurcontracten en een aantal zaken in eigen beheer willen doen (zoals in het verleden Elinkwijk heeft aangegeven) zouden daartoe in staat moet worden gesteld.
7. Topsport verdient meer aandacht. De gemeente zal meer initiatieven nemen om voor topsportbeleid de sportverenigingen, de VSU, het bedrijfsleven en de gemeentelijke diensten samen te laten werken.
8. Adequate voorzieningen voor de breedtesport dienen de topsport te ondersteunen.
9. De Stichting Topsport Utrecht moet verder worden uitgebouwd.
10. Er dient een actief beleid te worden gevoerd om sportmanifestaties met nationale en internationale uitstraling naar Utrecht te halen.
11. Op wijkniveau zal de samenwerking tussen sportverenigingen, scholen, buurthuizen en speeltuinen worden gestimuleerd.
12. Er komt een onderzoek naar een 'vereffeningsfonds'; een andere manier van subsidieverlening.
13. Er komt meer ondersteuning van sportverenigingen (vgl. de Sportstichting Vleuten).
14. Voor een sociaal-preventief supportersbeleid bij FC Utrecht wordt een bijdrage geleverd aan inzet van de voetbalsupportercoördinator van Stade.
15. Er dient een 'fan coach' te worden aangesteld voor risicosupporters onder de 18 jaar van FC Utrecht.
16. De aandacht voor normen en waarden in de breedtesport en topsport dient verbeterd te worden.
17. De agressie op de sportterreinen dient te worden bestreden door middel van straffen en belonen.
18. Gelet op de ontwikkeling van Leidsche Rijn is het nodig op termijn de situatie rond de zwembaden en het zwemwater opnieuw te bekijken.

Recreatie

19. Er komen meer aantrekkelijke fiets- en wandelpaden, goed bewegwijzerd en verlicht.
20. Er worden wandel-, fiets- en ruiterspaden door de weilanden aangelegd.
21. Historische paden moeten worden gereconstrueerd.
22. In de wintermaanden zal zo mogelijk op de Neude een ijsbaantje worden gerealiseerd.

Hoofdstuk 4:

Vernieuwend stadsbestuur: gedragen, effectief en betaalbaar

4.1. Bestuurlijke vernieuwing

Onze lokale democratie staat, politiek en bestuurlijk, de komende tijd voor een geweldige opgave en dus tegelijkertijd voor een uitdaging. De vernieuwing van de lokale democratie krijgt de komende collegeperiode - met de wijziging van de Gemeentewet - een impuls van bovenaf.

Vooruitlopend op de genoemde wetswijziging kan en moet nu al krachtig worden ingezet op bestuurlijke vernieuwing. Hierdoor wordt een duidelijk signaal afgegeven naar de kiezers. Participatie, flexibiliteit, doorzichtigheid van bestuur en wijkgericht werken zijn hierbij de uitgangspunten.

Hiertoe zal op zeer korte termijn - binnen het budgetrecht van de raad - worden ingezet op:

- het aanpassen van de gemeentelijke organisatie om zodoende beter te kunnen inspelen op signalen welke door onze inwoners worden afgegeven;
- het beter betrekken van de inwoners bij de besluitvorming;
- het bieden van meer ruimte voor initiatieven vanuit de wijken;
- het in de begroting opnemen van budgetten welke de mogelijkheid bieden om, inspeland op ontwikkelingen, snel en flexibel te kunnen handelen.

4.1.1. Referendum

1. Naast het raadgevend referendum (= op initiatief van de burgers) in de bestaande vorm (correctief, dat is over reeds genomen besluiten) zal worden overgegaan tot de invoering van het raadplegend referendum (= op initiatief van de gemeenteraad) voor de hele stad. Tevens worden raadplegende referenda op wijkniveau mogelijk over nader te omschrijven onderwerpen. Een en ander zal worden opgenomen in een nieuwe verordening. In die verordening zal een vorm van zelfbinding door de gemeenteraad opgenomen worden. Het raadplegend referendum kan door een gewone meerderheid van de gemeenteraad (de helft plus 1) worden aangevraagd.
2. Verder zal op korte termijn worden gezien of tot ruimere mogelijkheden voor het raadgevend referendum kan worden gekomen. Op de langere termijn zullen de mogelijkheden voor het volksinitiatief (door de burgers zelf geformuleerde voorstellen) onderzocht worden.
3. ICT krijgt de komende collegeperiode ruime aandacht. Zo snel mogelijk zal worden gestart met de voorbereidingen voor de toepassing van stemmen door middel van de digitale handtekening. Aansluiting zal worden gezocht bij de rijksexperimenten voor "glasvezeldemocratie" en de door de rijksoverheid in te voeren digitale handtekening.

4.1.2. Regionale samenwerking

In overleg met omliggende gemeenten wordt het BRU dient zo snel mogelijk afgebouwd. Nu de Kaderwet in 2003 afloopt en de herindeling met Vleuten-De Meern een feit is, is de stadsprovincie van de baan. Dat betekent dat het BRU in 2003 formeel ophoudt te bestaan. Toch overschrijden veel ontwikkelingen de nieuwe gemeentegrenzen en blijft regionale samenwerking noodzakelijk. Deze samenwerking dient ervan uit te gaan dat de stad Utrecht veel zaken rechtstreeks met het Rijk regelt ('rijksonmiddelijkheid') en dat de provincie 'doorpakbevoegdheid' heeft als gemeenten er niet met elkaar uitkomen. De regionale samenwerking zelf moet betrekking hebben op de gemeenten direct rond Utrecht, dus een veel kleiner gebied dan het huidige BRU, moet niet vrijblijvend en derhalve verplichtend zijn en in ieder geval betrekking hebben op de terreinen ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, volkshuisvesting en economische zaken. Om het verplichtende karakter te bereiken dient een

wettelijke regeling eraan ten grondslag te liggen en moet aangesloten worden bij regelingen in de rest van de randstad. Bij een mogelijk toekomstige provinciale participatie in de regionale samenwerking dient de positie van de stad niet te verslechteren. De relatie met de omliggende gemeenten is als gevolg van de gemeentelijke herindeling bekoeld. Gestreefd wordt naar het herstellen van de vroegere relaties. Annexatie van omliggende gemeenten is dus niet aan de orde.

Overige bestuurlijke vernieuwingen

1. De instelling van een eigen griffie en presidium voor de gemeenteraad binnen de periode van 1 jaar wordt - vooruitlopend op wetgeving op dit gebied - overwogen. De griffie is tenminste verantwoordelijk voor de organisatie van de logistiek rond raads- en commissievergaderingen, de verslaglegging van de vergaderingen en de verzorging van de toelevering van de benodigde vergaderstukken aan de raadsleden. De gemeenteraad stelt bij haar aantreden een presidium in. Deze nieuwe commissie krijgt als taak de werkzaamheden van de raad te regelen. Daarnaast treedt het presidium op als commissie waarin de onderwerpen in het kader van bestuurlijke vernieuwing worden besproken met de verantwoordelijke wethouder(s). De griffier is functioneel verantwoording verschuldigd aan het presidium. Het presidium stelt in overleg met het college de agenda voor raads- en commissievergaderingen vast.
2. Onderzocht wordt of, ter verkrijging van een werkbaarder situatie, het aantal wijken vergroot dient te worden.
3. De bezwaarschriftencommissies worden deels ingevuld met externe deskundigen.
4. Er worden uitgangspunten opgesteld waarmee het functioneren van wethouders halverwege de collegeperiode zal worden geëvalueerd. Tevens zal de uitvoering van het collegeprogramma in diezelfde periode worden geëvalueerd.

4.2. Verbeteren gemeentelijke dienstverlening

1. De kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening wordt verbeterd, meetbaar gemaakt en genormeerd/gecertificeerd. In dit kader wordt ook een Planning & Control cyclus als instrument ingevoerd.
2. Om het opstellen van de wijkprogramma's te faciliteren, maakt elke dienst een productencatalogus.
3. Bij de diensten komt een pool van beleidsadviseurs welke periodiek rouleert. Nieuwe ambtenaren zullen worden aangesteld in algemene dienst.
4. Er komt een protocol met betrekking tot de afhandeling van ontvangen brieven en klachten. De ontvangst en afhandeling van klachten worden inzichtelijk gemaakt voor het bestuur.
5. Er wordt een stadsbeheermanager aangesteld, die zorgt voor een goede planning bij de uitvoering van infrastructurele werken. Deze krijgt gedurende de strategische, tactische en operationele fase van werkzaamheden de bevoegdheid en de daarbij behorende instrumenten om handelend op te treden in nader te omschrijven (overlast)situaties.
6. Er komt onderzoek naar de apparaatskosten van de diverse diensten in relatie tot de geboden dienstverlening.

4.3. Financiën

1. Het College wil een realistisch beleid inzetten, ook vanuit financiële optiek bezien. Voorgaande beleidsvoornemens dienen dan ook binnen de onderstaande financiële context te worden gerealiseerd.

2. Uitgangspunt is een sluitende begroting en budgetdiscipline.
3. De kwaliteit van de planning en de begroting van afzonderlijke projecten wordt sterk verbeterd.
4. De financiële organisatie en de financiële verhouding tussen de gemeentelijke diensten en het concern wordt verhelderd. Er komt één geautomatiseerd financieel administratief systeem met een uniforme systematiek voor alle gemeentelijke diensten en de centrale concernadministratie.
5. Budgetten van diensten voor activiteiten en programma's worden bij de begrotingsofstelling niet volledig vastgelegd, om zo beter te kunnen inspelen op de vraag die zich vanuit de wijken aandient. Het flexibel te houden deel bedraagt f 17,5 miljoen.
6. Gemeentebrede financiële meevallers, waaronder middelen die vrijkomen uit de verkoop van aandelen en beleggingen, zoals de UNA-gelden, worden primair ingezet om voornemens uit het Collegeprogramma versneld uit te voeren. De jaarlijkse begrotingsvoorbereiding wordt daardoor vereenvoudigd.
7. Kosten, w.o. plankosten en resultaten worden scherper aan normen getoetst en beoordeeld. Dit kan tot efficiencywinst leiden, oplopend tot f 15 miljoen structureel.
8. Bij het subsidiebeleid worden met de ontvangers van gemeentelijke subsidies afspraken gemaakt over:
  - korte, zakelijke verslaglegging
  - meetbare doelstellingen
  - de overhead
  - besteding van flexibele budgettenMet inachtneming hiervan wordt contractfinanciering met de welzijnsorganisaties geïnventariseerd.
9. Bij nieuwe bestedingen geschiedt de dekking primair via "oud voor nieuw": minimaal f 10 miljoen structureel.
10. Nieuw beleid wordt geleidelijk gestart, naarmate "oud voor nieuw" en efficiencywinst wordt gerealiseerd.
11. De mogelijkheden van Europese subsidies en subsidies in het kader van het Grote stedenbeleid worden zoveel mogelijk benut.
12. De OZB-tarieven worden uitsluitend aangepast in verband met de prijsontwikkeling en worden verder niet verhoogd.
13. Belastingen en tarieven moeten duidelijk blijken in een verzamelnota.
14. Het kwijtscheldingsbeleid met betrekking tot de OZB en de afvalstoffenheffing blijft gehandhaafd.
15. Het profijtbeginnsel wordt zoveel mogelijk toegepast.
16. De mogelijkheden van kostendoorberekening in de leges worden maximaal benut.
17. Ontwikkelaars en bouwers moeten betalen voor bouwclaims. Met marktpartijen worden marktconforme exploitatieovereenkomsten en publiekprivate samenwerkingsovereenkomsten gesloten.
18. Er bestaat veel onvrede over de toepassing van erfpachtcontracten waarin de 10-jaarlijkse aanpassing van de canon (inclusief actualisering van de grondwaarde) voorkomt. Er wordt gezocht naar oplossingen welke gericht zijn op vereenvoudiging van het systeem en een betere acceptatie. Binnen een half jaar worden de voorstellen hiervoor gepresenteerd.

19. De controle op de doelmatigheid en rechtmatigheid van de gemeentelijke financiën wordt versterkt. Een onafhankelijke Rekenkamer (naar Rotterdams model) wordt ingesteld. Voorwaarden zijn dat de gemeenteraad de mogelijkheid tot agendering behoudt en dat de kosten in een reële verhouding staan tot de meerwaarde van een onafhankelijke Rekenkamer. Ook burgers krijgen de mogelijkheid om een onderzoek te laten starten; een dergelijk onderzoek zal door tenminste 2.500 burgers gesteund moeten worden.

Bijlage 1

Financieel beeld 2001 e.v. in relatie tot Collegeprogramma

<u>Ruimte</u>	2001	2002	2003	2004	2005
nieuw beleid (NvA 2001)	-	5,0	5,0	5,0	5,0
REMU	10,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Gemeentefonds	pm	+ pm	+ pm	+ pm	+ pm
Bakstenen (rente/hoofdsom)	7,5	pm	pm	pm	pm
	<u>17,5</u>	<u>25,0</u>	<u>25,0</u>	<u>25,0</u>	<u>25,0</u>
<u>Beslag</u>					
Moties/amendementen	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
begroting 2001					
Pijplijn (B&W besluiten)	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Herindeling VdM					
- tekort VdM (incl. ongedekte nadere bestuurlijk besluiten)	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
- bouwleges VdM	- 3,0				
- voorzieningenniveaus (incl. WSC)	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
	<u>16,0</u>	<u>19,0</u>	<u>19,0</u>	<u>19,0</u>	<u>19,0</u>
Saldo ruimte bestaand (1)	1,5	6,0	6,0	6,0	6,0
<u>Collegeprogramma (nieuw)</u>					
<u>Ruimte vergrotende mogelijkheden</u>					
oud-voor-nieuw binnen sectoren	-	5,0	10,0	10,0	10,0
Kosten en resultaatnormering (efficiency)	-	5,0	10,0	15,0	15,0
Totaal (2)	<u>-</u>	<u>10,0</u>	<u>20,0</u>	<u>25,0</u>	<u>25,0</u>
Per saldo (1) + (2)	<u>1,5</u>	<u>16,0</u>	<u>26,0</u>	<u>31,0</u>	<u>31,0</u>

Daarnaast kan de wijkgerichte keuzevrijheid worden vergroot door sectorale programma's niet volledig vast te leggen (gemiddeld f 17,5 miljoen per jaar).

Bijlage 2

Financiële vertaling Collegeprogramma

	<u>S</u>	<u>L</u>
Bestuurlijke Vernieuwing	5,25/13,25	
Openbare Ruimte & Groen	2,5 (+ 2,5 via flex)	
Veiligheid	6,3	1,5
Sport & Recreatie	1,3	
Ruimtelijke Ordening		
Milieu		0,25
Grondzaken (inclusief Holle Kiezenfonds)	1,0	0,1
Economische Zaken	0,5	
Cultuur	2,25	1,0
Wonen	1,0	
Onderwijs	2,0	
Soza	3,8	
Welzijn (inclusief generatiebeleid)	2,5	
Gezondheidszorg	1,0	
Accommodaties (inclusief onderhoud)		50
	-----	-----
	29,4 à 37,4	52,85

Toelichting:

De financiële vertaling van het Collegeprogramma geeft een beslag te zien dat geleidelijk oploopt naar ca f 35 mln structureel en ruim f 50 mln incidenteel. De financiële ruimte die kan worden gecreëerd belooft ruim f 30 mln structureel. Rekening houdend met de verwachting dat de in het financiële beeld opgenomen PM-posten nog enige financiële ruimte zullen opleveren en met het benutten van faseringsmogelijkheden is het Collegeprogramma ook in financiële zin verantwoord. De nadere concrete invulling over de jaren zal, binnen de bovenstaande financiële kaders, plaatsvinden bij de Voorjaarsnota 2001.

Ter zake van de grote investeringsdossiers (Leidsche Rijn, Stationsgebied, Bereikbaarheid (incl. parkeren) gelden de bij die onderwerpen aangegeven financiële kaders en oplossingsrichtingen. Gegeven de risico's die onvermijdelijk aan deze dossiers verbonden zijn, wordt het gemeentebreed weerstandsvermogen niet aangetast en zo mogelijk versterkt.

1. The first part of the document is a list of names and dates, arranged in a column. The names are written in a cursive script, and the dates are in a standard font. The list appears to be a record of some kind, possibly a list of births or deaths.